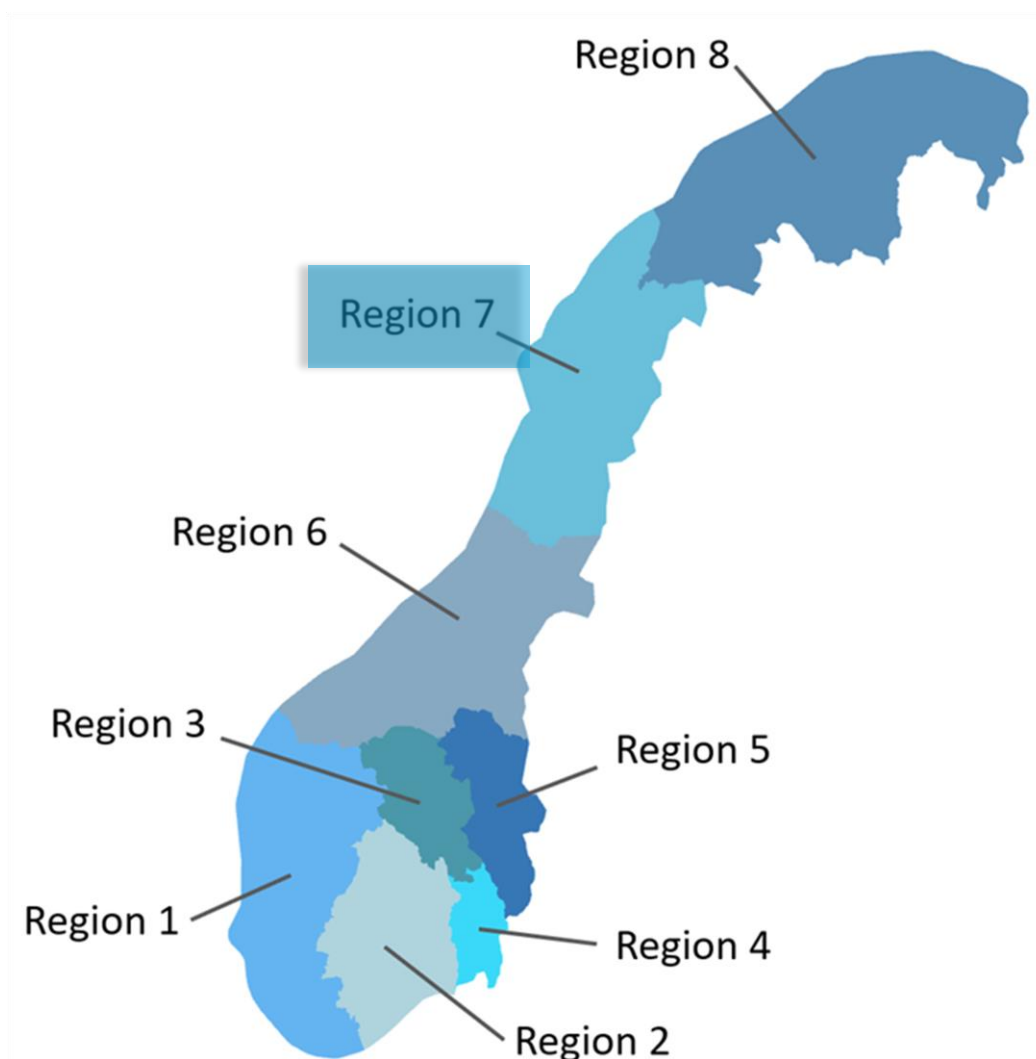

ROVVILTNEMNDA I REGION 7 Nordland

ÅRSRAPPORT 2024

Sammendrag

Rovviltnemnda for region 7 – Nordland mottok et brev fra Klima- og miljødepartementet (KLD) om oppdatering av styringsdialogen med rovviltnemndene den 3. juni 2024. Det er årlig gjennomført styrings- og dialogmøter mellom KLD og rovviltnemndene, der også Landbruks- og matdepartementet, Miljødirektoratet, Statens naturoppsyn, Landbruksdirektoratet, Mattilsynet og Rovdata har deltatt. På bakgrunn av at styringsdialogen KLD har med rovviltnemndene i dag skiller seg fra vanlig praksis ovenfor andre underliggende organer, ønsker KLD en skriftlig styringsdialog med hver enkelt rovviltnemnd der dialogen vil kunne gi ytterligere forbedret oppnåelse av den todelte målsetting og andre sentrale føringer i gjeldende rovviltpolitikk.

Målet med den skriftlige styringsdialogen er å gi både KLD og nemndene en mer systematisk og bedre oversikt over status i den enkelte forvaltningsregion og dermed gi et grunnlag for felles utgangspunkt med tanke på å vurdere eventuelle behov for nødvendige endringer i forvaltningen som føres og/eller politiske rammer.

Årsrapporten vil utgjøre det sentrale grunnlaget for etterfølgende styringsmøte mellom departementet og hver enkelt rovviltnemnd.

Årsrapporten tar for seg flere ulike og viktige temaer som omhandler regionale bestandsmål og bestandsstatus for rovviltartene i Nordland, status for beitenæringene, oversikt over døde rovdyr, kvoter for betingede skadefelling, lisensfelling og kvotejakt, samt oversikt over søknader om skadefelling, oversikt over bruken av tapsforebyggende og konfliktdempende midler, status for forvaltningsplanen og nemndas vurdering av sin egen måloppnåelse.

Innhold

Sammendrag	1
Bestandsmål og bestandsstatus for ulv, bjørn, jerv og gaupe i region 7 - Nordland	4
Oppnåelse av regionale bestandsmål for gaupe, jerv, bjørn og ulv sett i forhold til soneinndelingen ..	4
Forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland.....	4
Oppnåelse av bestandsmål for gaupe sett i forhold til soneinndelingen	5
Rovviltnemndas vurdering av oppnåelse sett i forhold til soneinndelingen	6
Oppnåelse av bestandsmål for jerv sett i forhold til soneinndelingen	6
Rovviltnemndas vurdering av oppnåelse sett i forhold til soneinndelingen	8
Oppnåelse av bestandsmål for bjørn sett i forhold til soneinndelingen.....	8
Rovviltnemndas vurdering av oppnåelse sett i forhold til soneinndelingen	9
Oppnåelse av bestandsmål for ulv sett i forhold til soneinndelingen.....	9
Rovviltnemndas vurdering av oppnåelse sett i forhold til soneinndelingen	9
Status for beitenæringene	10
Sau	10
Antall besetninger og dyr	10
Tapstall	10
Reindrift.....	11
Organisering, reintall og kalvetilgang.....	11
Tapstall	12
Produksjon	13
Påvist og erstatta tap av sau og rein til fredet rovvilt	13
Sau	13
Rein	17
Totaltap av sau og rein uavhengig av tapsårsak	19
Sau	19
Rein	20
Døde rovdyr i regionen	22
Kvoter for betinget skadefelling, lisensfelling og kvotejakt	22
Betinget skadefelling	22
Gaupe	22
Jerv.....	22
Bjørn.....	22
Ulv	23
Lisensfelling	23
Jerv.....	23
Bjørn.....	23
Kvotejakt på gaupe	23

Kvotefor 2024	23
Kvotefor 2025	24
Skadefelling av fredet rovvilt i regionen	25
Gaupe	25
Statsforvalteren i Nordland	25
Miljødirektoratet.....	25
Jerv	25
Statsforvalteren i Nordland	25
Miljødirektoratet.....	25
Bjørn	26
Statsforvalteren i Nordland	26
Miljødirektoratet.....	26
Ulv og kongeørn	26
Tapsforebyggende og konfliktdepende tiltak	26
Kapittel 1420.73 – Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdepende tiltak.....	26
Kapittel 1420.21 - Tjenestekjøp.....	28
Forvaltningsplanen for region 7 – Nordland	29
Annen informasjon	29
Prosjekter og ordninger finansiert gjennom FKT-midler og Tjenestekjøp	29
Dusørordningen	29
SCANDCAM	30
Viltkameraprojektet – Fauske, Sørfold, Hamarøy og Steigen kommuner	30
Uerstattelig – stedlig og omreisende rovdyrformidling	30
Vurdering av egen måloppnåelse	31

Bestandsmål og bestandsstatus for ulv, bjørn, jerv og gaupe i region 7 - Nordland

Oversikt over bestandsmål og bestandsstatus for gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i region 7 - Nordland.

	Gaupe	Jerv	Brunbjørn	Ulv
Bestandsmål	10	10	1	0
Bestandsstatus	13,5 (10,3)	11 (11)	0	0

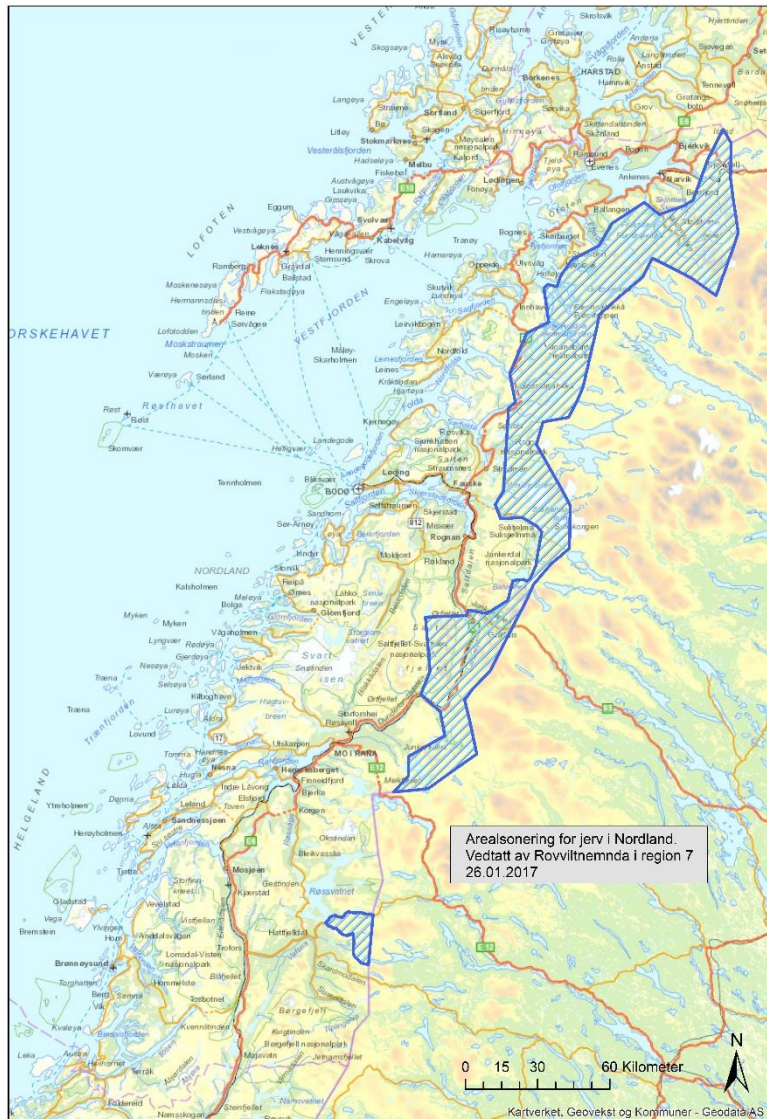
(snitt de tre siste årene)

Oppnåelse av regionale bestandsmål for gaupe, jerv, bjørn og ulv sett i forhold til soneinndelingen

Forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland

I revidert forvaltningsplan som ble sluttbehandlet av nemnda i mars 2017 ble det vedtatt forvaltningsområder for brunbjørn, gaupe og jerv. For jerv og bjørn legger planen opp til en tydelig soneforvaltning, hvor bestandsmålene skal oppnås innenfor definerte soner. For gaupe mener nemnda at det ikke er mulig med samme form for soneforvaltning og det ble vedtatt at gaupebestanden skal forvaltes på Nordlands fastland ut fra et byrdefordelingsprinsipp, hvor det skal legges vekt på områdenes betydning som beite, skadeomfang og skadeutvikling, potensialet for framtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

I St. meld. Nr. 15 (2003 – 2004) om bestandsmål og forvaltningsprinsipper, foreligger det nasjonale føringer om forvaltning av ulv i Nordland: «Ulv: det skal ikke legges til rette for etablering av familiegupper eller revirmarkerende par av ulv i regionen. Forvaltningen skal likevel ta særlig hensyn til at individer

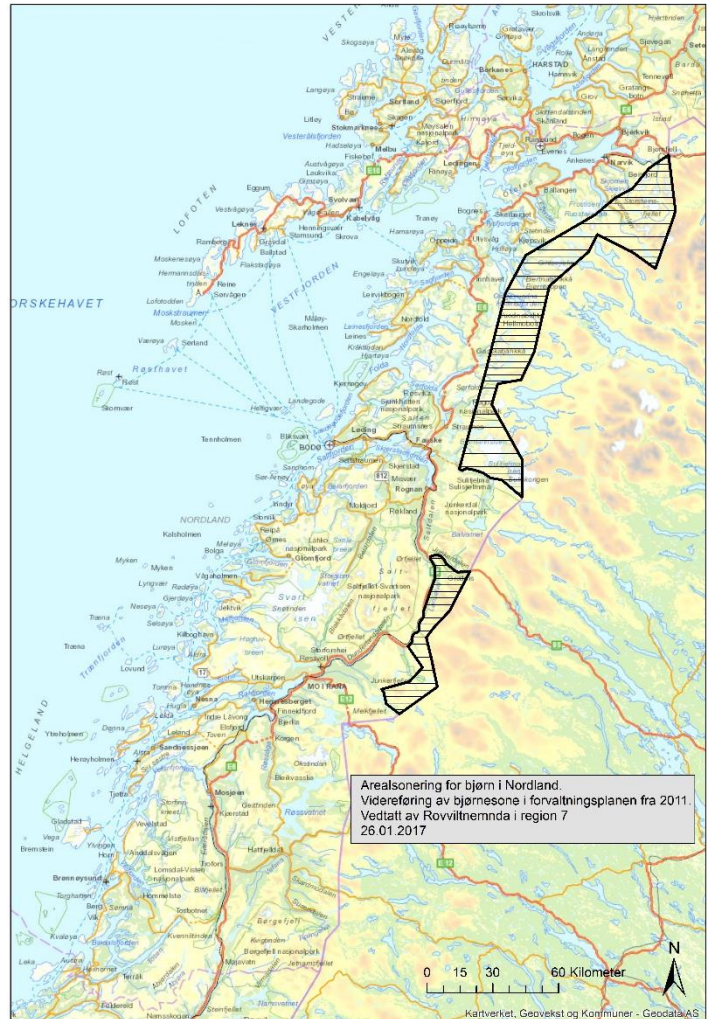
Arealsonering for jerv i Nordland. Vedtatt av Rovviltnemnda i region 7 i 2017.

som vandrer inn i området fra nord eller øst kan representerer en særskilt verdi for den ynglende populasjonen i region 3 og i hele Sør-Skandinavia». Det er altså ikke fastsatt nasjonale bestandsmål om yngling av ulv i region 7 – Nordland.

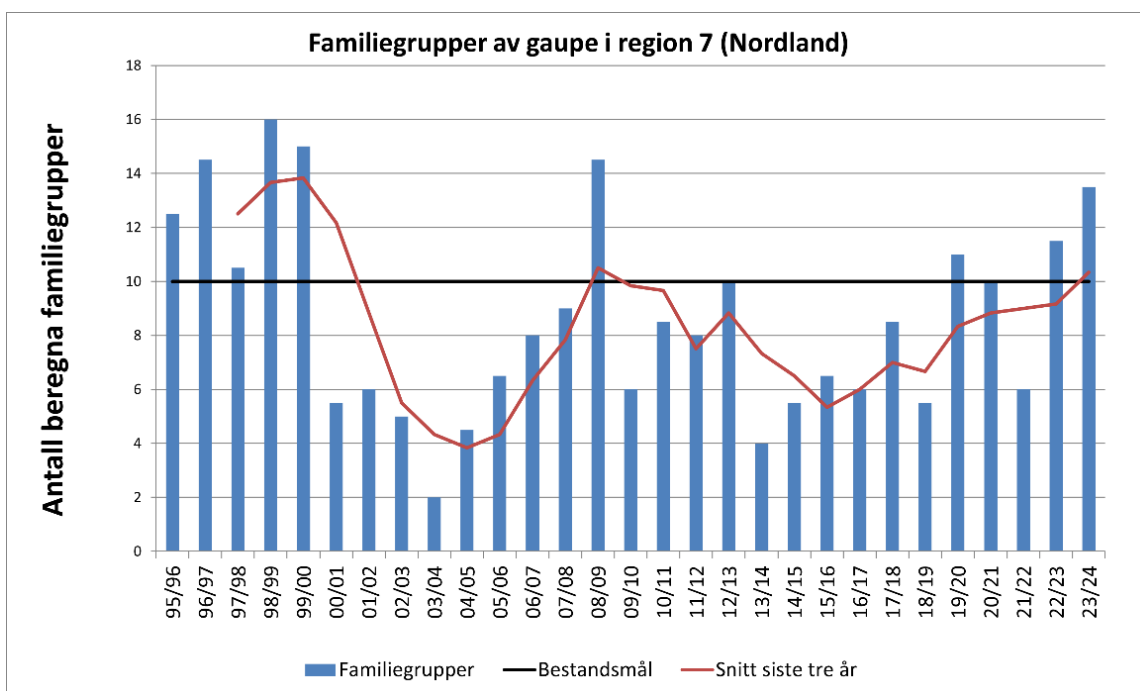
Klima- og Miljødepartementet har besluttet å hente inn forvaltningsplanen til behandling på bakgrunn av at nemnda ikke gjennomførte endringer i planen i tråd med de signalene som ble gitt fra departementet angående soneinndelingen på bjørn og jerv, jf. brev av 2. juli 2018. Departementet vil gjennomføre nødvendige endringer, og Rovviltnemndas nåværende og vedtatte plan vil gjelde inntil departementet har gjennomført endringene i forvaltningsplanen.

Oppnåelse av bestandsmål for gaupe sett i forhold til soneinndelingen

Tall fra nasjonalt overvåkingsprogram i Norge viser at bestandsmålet for gaupe er oppnådd i regionen. Beregnet antall familiegrupper av gaupe før jakt de tre siste årene er henholdsvis seks i 2022, 11,5 i 2023 og 13,5 familiegrupper i 2024. Gjennomsnittet for de tre siste årene ligger på 10,3 familiegrupper (se figuren under).

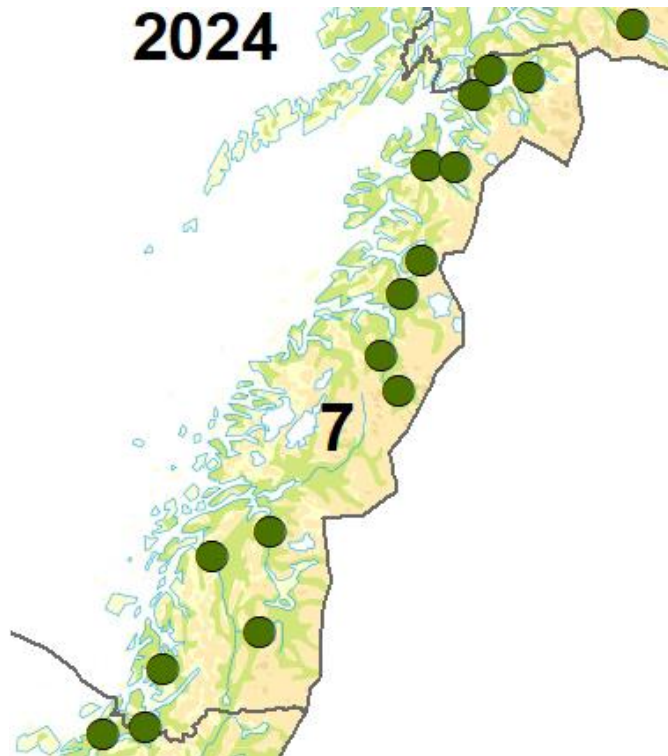

Arealsonering for bjørn i Nordland. Vedtatt av Rovviltnemnda i region 7 i 2017, videreføring av bjørnesone i forvaltningsplanen fra 2011.

Oversikt over familiegrupper av gaupe i region 7 – Nordland i perioden 95/96 – 23/24. Rød linje er snittet av familiegrupper for tre år og svart strek viser bestandsmålet for gaupe i Nordland. Kilde: Rovbase.

De beregnede familiegruppene av gaupe påvist før jakt i regionen fordeler seg innenfor den valgte soneinndelingen for gaupe. Se figuren under for geografisk utbredelse.

Beregnet antall familiegrupper av gaupe i region 7- Nordland i perioden 2023/2024. Kilde: Rovdata

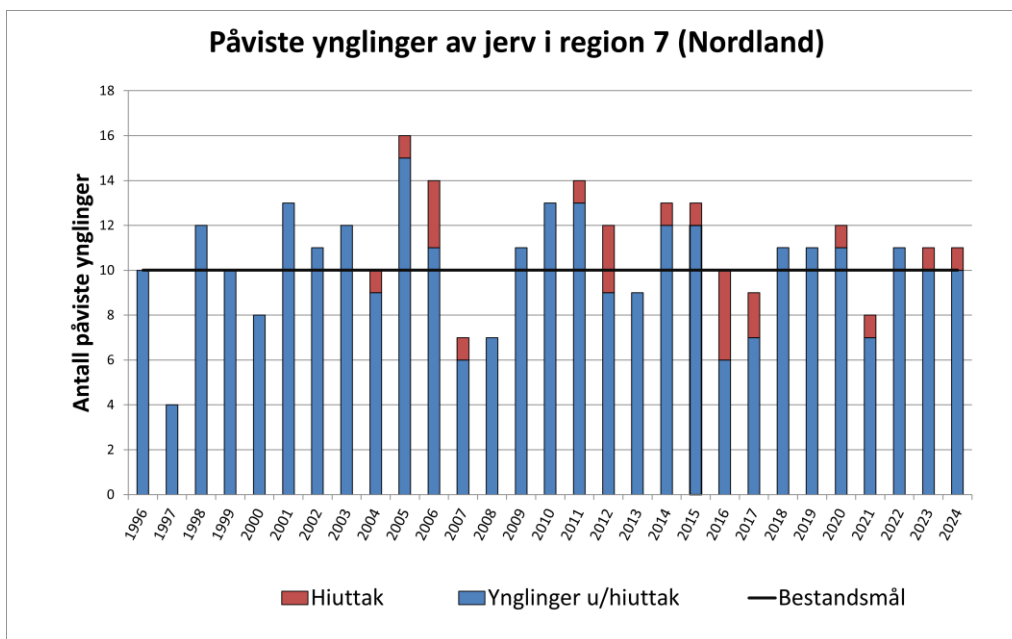
Roviltnemndas vurdering av oppnåelse sett i forhold til soneinndelingen

Roviltnemnda har vurdert soneinndelingen for gaupe i region 7 – Nordland, som omtalt i oversikten over familiegrupper fra perioden 1995/1996 til 2023/2024. Etter en grundig gjennomgang av data fra Rovbase og Rovdata, konkluderer nemnda med at bruk av byrdefordelingsprinsippet har fungert tilfredsstillende. Den har bidratt til en jevn fordeling av gaupebestanden innenfor de ulike områdene, noe som er tydelig i den geografiske utbredelsen av de beregnede familiegruppene.

Likevel uttrykker nemnda bekymring over at bestandsmålene for gaupe i Nordland er satt for høyt. Til tross for at bruk av byrdefordelingsprinsippet har vist seg effektiv i å forvalte og overvåke gaupebestanden, mener nemnda at de høye bestandsmålene utgjør en utfordring. Ved å sette målene lavere, kan man bedre sikre en bærekraftig bestand som ikke overstiger de økologiske grensene for regionen.

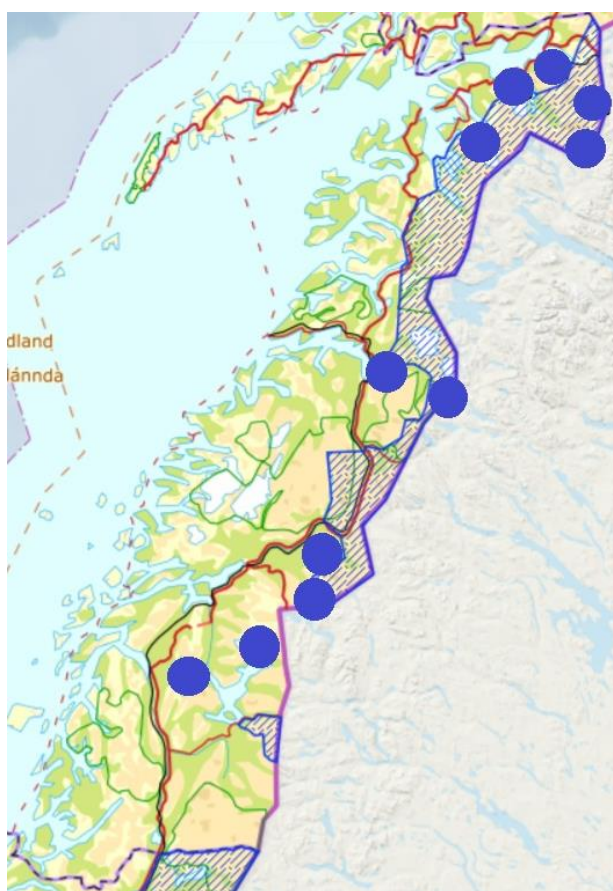
Oppnåelse av bestandsmål for jerv sett i forhold til soneinndelingen

Tall fra nasjonalt overvåkingsprogram i Norge viser at bestandsmålet for jerv er oppnådd i regionen. Påviste (dokumentert og antatt sikre) antall jervynglinger tre siste årene er henholdsvis 11 i 2022, 2023 og 2024. Dermed ligger gjennomsnittet for de tre siste årene på 11 ynglinger.

Påviste (dokumentert og antatt sikre) registreringer av jerveynglinger i Nordland i perioden 1996 – 2024. Rødt indikerer ynglinger som er tatt ut gjennom hiuttak og den sorte linja viser bestandsmålet for region 7. Kilde: Rovbase.

De siste 10 årene har det i Nordland vært påvist i snitt 10,9 ynglinger av jerv, med et spenn på 8 – 13 ynglinger. Av disse har i snitt 67 % av ynglinger vært lokalisert utenfor den vedtatte soneinndelingen for jerv, med et spenn på 5-10 ynglinger. De tre siste årene har det vært henholdsvis syv påviste ynglinger i 2022 og 2023 og fem i 2024 som har vært utenfor jervesonen.

Er kartutsnitt over Nordland fylke som viser soneinndelingen for jerv (blå skravur) og påviste jerveynglinger i regionen i 2024 (blå runding). Kilde: Rovbase.

Roviltnemndas vurdering av oppnåelse sett i forhold til soneinndelingen

Roviltnemnda har gjennomgått soneinndelingen for jervebestanden i Nordland i lys av registrerte ynglinger fra perioden 1996 til 2024. Data viser at det i gjennomsnitt har vært 10,9 ynglinger av jerv per år, hvorav 67 % har funnet sted utenfor de fastsatte sonene. Til tross for denne høye andelen ynglinger utenfor sonen, har bestanden av jerv i region 7 vist seg å være stabil.

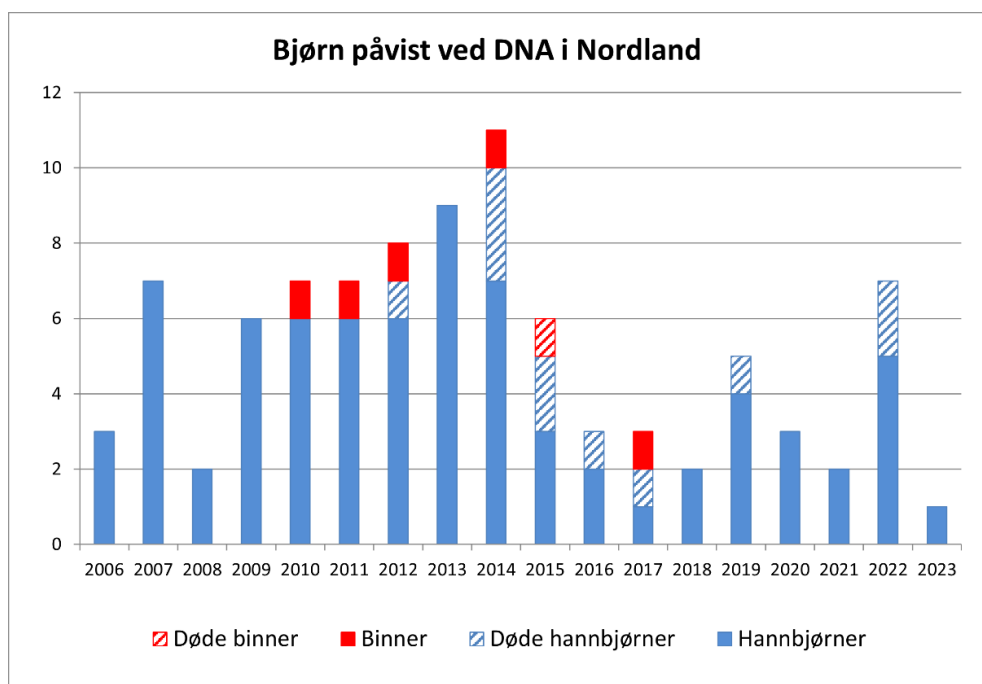
Nemndas vurdering er at soneinndelingen har fungert etter hensikten med å spre ynglingene over et større geografisk område. Dette gjenspeiles i de relativt stabile bestandstallene over tid. Likevel påpeker nemnda at bestandsmålene for region 7 er satt for høyt, gitt at mer enn halvparten av ynglingene skjer utenfor de definerte sonene. Dette indikerer at det er et behov for å revurdere bestandsmålene for å sikre en mer balansert forvaltning av jervebestanden og tilpasse målene til de faktiske forholdene.

Det anbefales derfor at bestandsmålene justeres ned for region 7 for å bedre samsvare med de observerte ynglingene og den faktiske utbredelsen av jerv i området. Dette vil kunne bidra til en mer bærekraftig forvaltning av arten, samtidig som det anerkjennes at jervebestanden har opprettholdt stabilitet selv med en høy andel av ynglingene utenfor de vedtatte sonene.

Oppnåelse av bestandsmål for bjørn sett i forhold til soneinndelingen

I siste rapport for brunbjørn fra Nasjonalt overvåkingsprogram fremgår det at det er beregnet 9,6 ynglinger i Norge i 2023, og ingen av disse befinner seg i Nordland.

I Nordland viser DNA-analyser en negativ utvikling i antall påviste individer de siste ti årene (se figuren nedenfor). Det variere fra 1 – 7 påviste individer. I 2022 ble det registrert en oppgang fra året før, og det ble gjennom DNA-analyse påvist at det var minst syv ulike individer i fylket. To av disse ble samme år felt på skadefelling i Trøndelag fylke, eller felt på lisensfelling i Sverige. I 2023 ble det gjennom DNA-analyse påvist at det var minst en bjørn i Nordland, i Hattfjelldal kommune (se figur under). Denne ble identifisert gjennom syv ulike DNA-prøver, hannbjørnen NO32. Regionen befinner seg dermed langt under bestandsmålet for bjørn i Nordland.

Bjørn påvist ved DNA-analyse i Nordland i perioden 2006 – 2023. Blå farge er hannbjørner, blå skravur er døde hannbjørner, rød farge er binner og rød skravur er døde binner.

Roviltnemndas vurdering av oppnåelse sett i forhold til soneinndelingen

Roviltnemnda i region 7 vurderer oppnåelsen av bestandsmålet sett i forhold til soneinndelingen som svært utfordrende. Det er gjentatte ganger tidligere påpekt at region 7, som Nordland tilhører, ikke er egnet område for å kunne oppnå én bjørneyngling. Dette skyldes hovedsakelig områdets geografiske og demografiske karakteristikker.

Mangelen på egnede områder for bjørneyngling i Nordland, sammen med de lave tallene på påviste individer, bekrefter at det er nødvendig å revurdere bestandsmål og forvaltningsstrategier for å tilpasse seg de reelle naturgitte forutsetningene i regionen. Det er også viktig å vurdere alternative områder som kan være mer gunstige for å sikre bærekraftige bjørnepopulasjoner i Norge.

Oppnåelse av bestandsmål for ulv sett i forhold til soneinndelingen

Det skal ikke etableres ulv i områder med samisk reindrift. Dermed skal det ikke etableres ulv i Nordland fylke. Ulv kan imidlertid streife over store områder under utvandring og dermed komme raskt og uforutsigbart inn i fylket både fra sør-Skandinavia og fra den finsk/russiske bestanden.

Det påvises kun sporadisk ulv i Nordland. I juni 2020 ble det dokumentert en rein drept av ulv i Bindal kommune. Det har ikke vært påviste skader på sau forårsaket av ulv siden 2004. Sist gang det var gitt fellingstillatelse på ulv i fylket var i 1984.

Roviltnemndas vurdering av oppnåelse sett i forhold til soneinndelingen

Roviltnemnda legger til grunn at det ikke skal være ulv i region 7. Dette innebærer at alle tiltak og vurderinger tas med sikte på å holde regionen fri for ulv. Nemnda tar hensyn til både reindriftenes interesser og andre beitenæringer i sitt arbeid. Det er viktig for nemnda å forebygge konflikter mellom rovdyr og beitenæringer, og den opprettholder en nulltoleranse for ulvestammer i området.

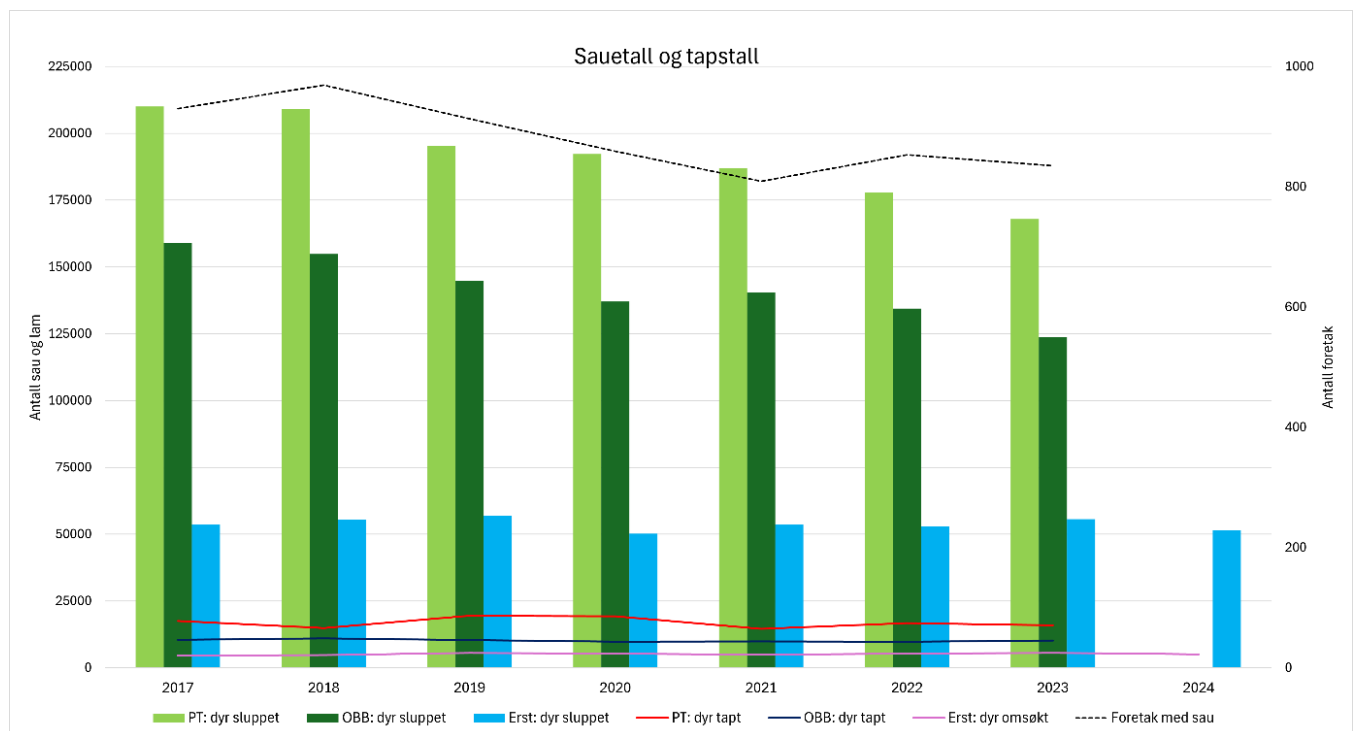
Status for beitenæringene

Sau

Antall besetninger og dyr

Ifølge tall fra søknad om produksjonstilskudd i 2023 har saueproduksjonen i Nordland de siste 10 årene vært nokså stabil, med noe nedgang de fem siste årene. Det var om lag 830 besetninger med til sammen omtrent 167 000 sau og lam på utmarksbeite i Nordland fylke i 2023. Det er en nedgang på ca. 18 % siden 2014, og også en nedgang på ca. 18 % i antall foretak i samme tidsperiode. Tall fra søknad om produksjonstilskudd er fra 2023, da tallgrunlaget fra 2024 ikke er tilgjengelig ved innsendelse av årsrapport.

I overkant av 70 % av sauene i fylket er med i organisert beitebruk.

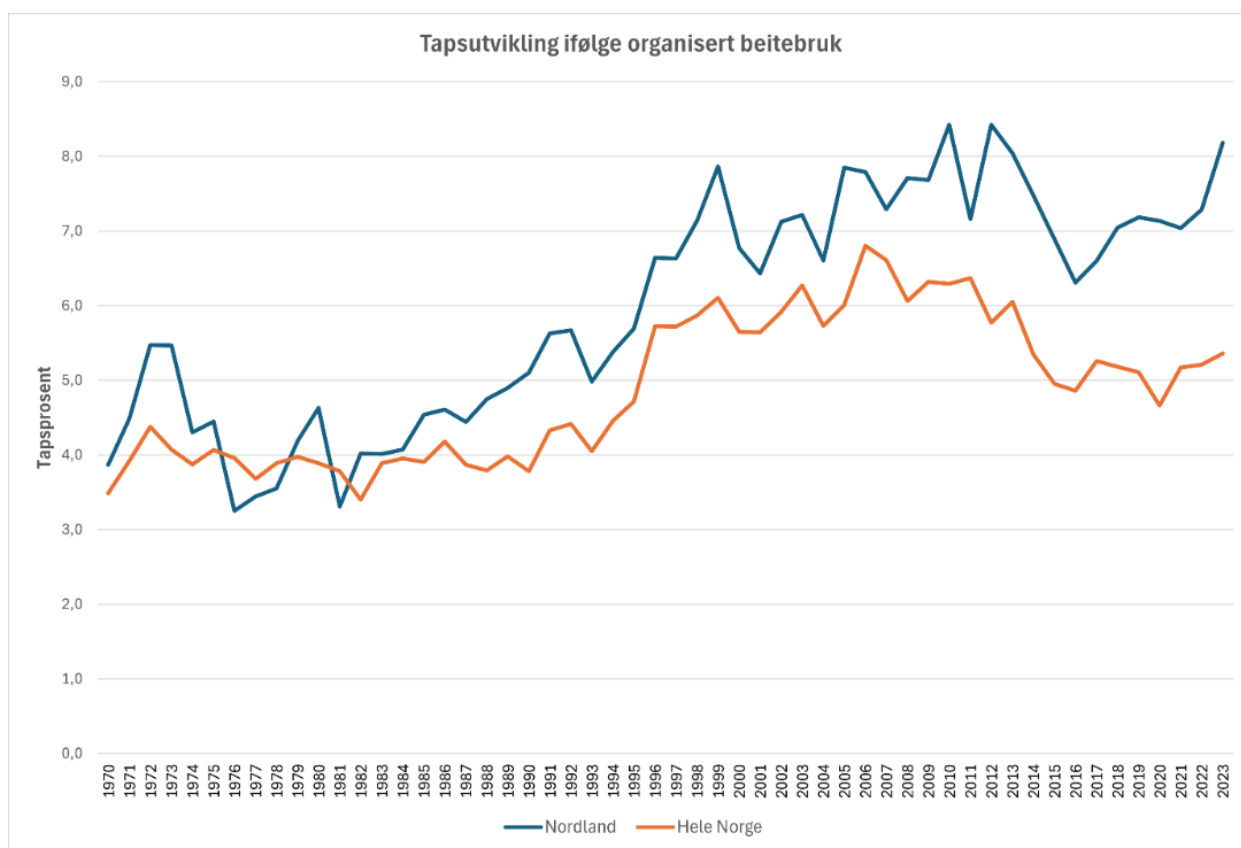

Sau og lam på utmarksbeite ifølge søknad om produksjonstilskudd (PT), organisert beitebruk (OBB), samt antall foretak (sekundær akse) ifølge søknad om produksjonstilskudd i perioden 2017 - 2023 og søknad om erstatning for sau drept av fredet rovvilt (Erst), i perioden 2017 - 2024. Oppgitt tap ifølge søknad om produksjonstilskudd, organisert beitebruk i perioden 2017 - 2023 og søknad om erstatning i perioden 2017 - 2024.

Tapstall

Ovenfor er en figur som viser omfanget av beitedyr i utmark ifølge søknad om produksjonstilskudd, organisert beitebruk og de besetninger som søker om rovviltstatning i Nordland fylke. Snittet for antall dyr tap i utmark for perioden 2017 - 2023 ifølge søknad om produksjonstilskudd er 16878 sau og lam, med et spenn fra 14 564 til 19 440 sau og lam. I snitt for perioden 2017 - 2023 tilsvarer det omsøkte rovvilttapet 31 % av det tapet som er oppført i søknad om produksjonstilskudd og 50 % av tapet som er oppført i organisert beitebruk.

Nedenfor er en figur av tapsutviklingen ifølge tall fra organisert beitebruk.

Tapsprosent organisert beitebruk for Nordland og for hele Norge i perioden 1970 – 2023.

Reindrift

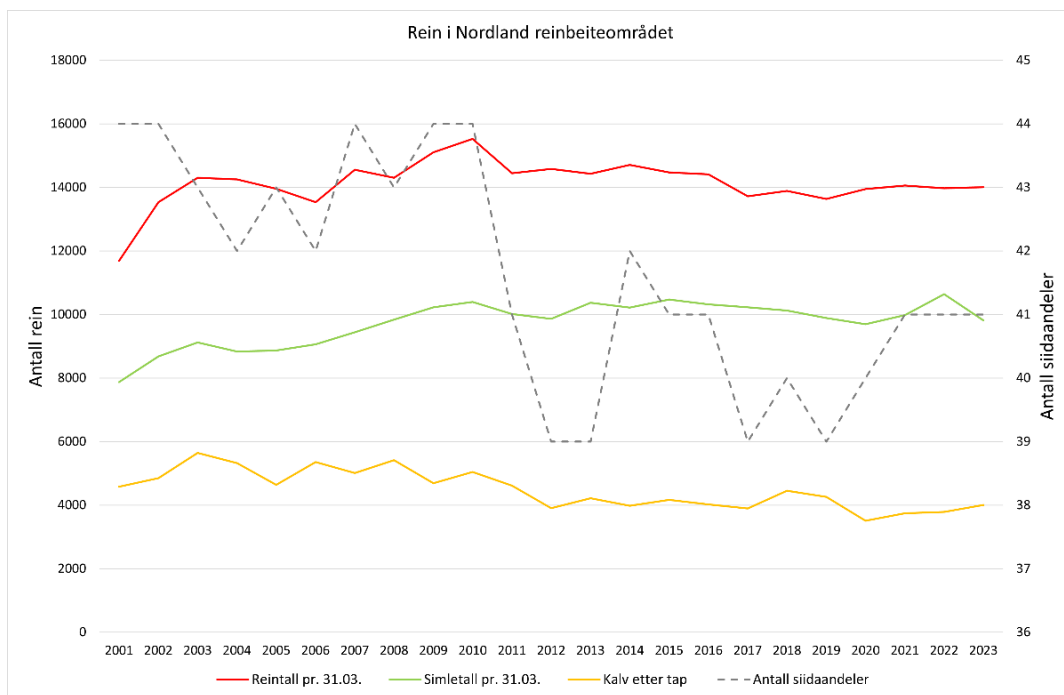
Organisering, reintall og kalvetilgang

Nordland reinbeiteområde består i dag av 12 reinbeitedistrikt og 41 siidaandeler (driftsenheter).

Det var ca. 14 000 rein i Nordland reinbeiteområdet den 1. april 2023 (vårflokk) ifølge tall fra siidaandelsleders egenmeldinger («melding om reindrift»), og det ble i tillegg født ca. 9 300 kalv samme vår.

Snittet på simleandelen i vårflokk de siste ti årene i Nordland reinbeiteområdet er på 72 %. På 20 år, har andelen simler i vårflokk gradvis økt med over 7,6 %, fra 9118 simler til 9811 simler.

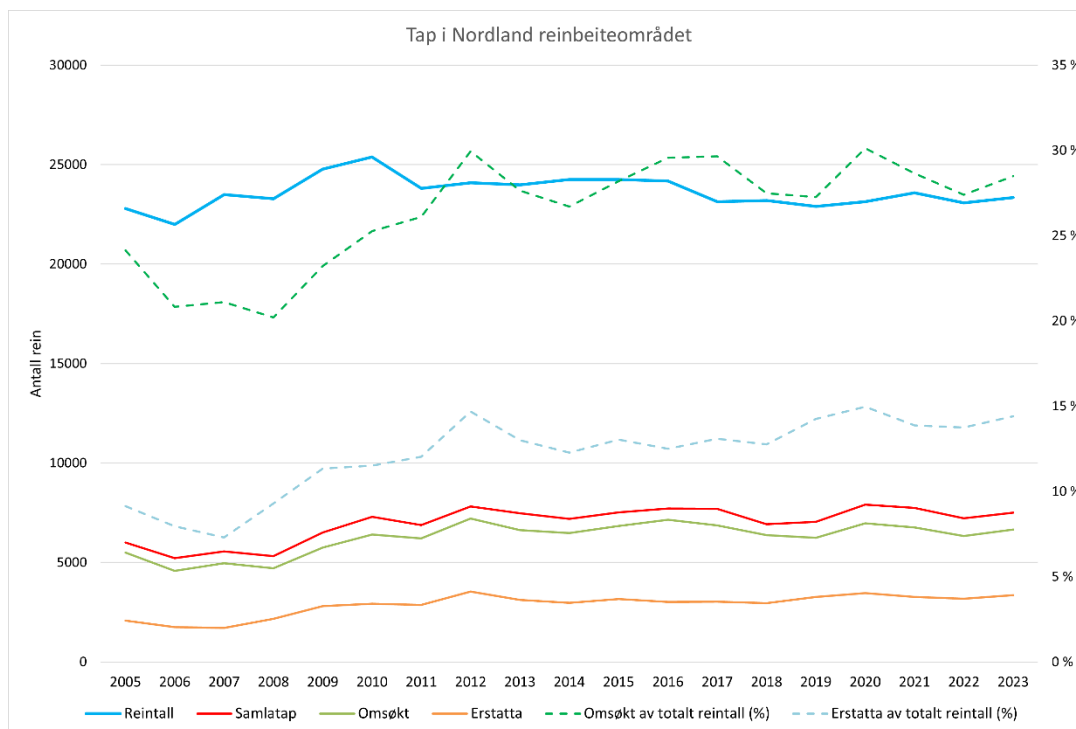
Antall kalv etter tap har variert fra 3504 til 5642 de siste 20 årene. Dette betyr at mellom 36 % og 61,9 % av kalvene som ble født har gått til slakt eller blitt satt på til produksjon i denne perioden. Snittet for den prosentvise kalvetilgangen de ti siste årene for Nordland reinbeiteområdet er 39,4 %, tilsvarende 3979 kalv. Andelen kalver etter tap oppgitt for reindriftsåret 2023/2024 er 0,7 % høyere enn snittet de ti siste årene, med et antall kalv etter tap på 4006 kalv. Det er også en økning på 5,8 % fra reindriftsåret 2022/2023.

Oversikt over antall rein i Nordland reinbeiteområde i perioden 2001 – 2023 fordelt på totalt reintall pr. 31.03 hvert reindriftsår, simletall per 31.03 hvert reindriftsår, kalvetilgang etter tap og antall siidaandeler.

Tapstall

Reindriftsnæringa oppgir store tap i «melding om reindrift». Det oppgitte tapet til fredet rovvilt har variert mellom 4579 og 7215 rein per år, med et snitt på 6242 dyr de siste 19 årene. Det tilsvarer at mellom 20 og 30 % av det totale reintallet omsøkes som tapt til fredet rovvilt. Snittet for det omsøkte rovvilttapet de siste ti årene ligger på 6664 dyr, med et spenn på 6242 – 7150 dyr.

Oversikt over totalt reintall og tap fordelt på samlatap, omsøkt rovvilttap, erstatta rovvilttap, omsøkt av totalt reintall i prosent og erstatta av totalt reintall i prosent i Nordland reinbeiteområde i perioden 2005 – 2023.

Andelen av det totale reintallet som ble oppgitt tapt til fredet rovvilt for reindriftsåret 2023/2024 var tilnærma på snittet av det omsøkte rovvilttapet de siste 10 årene, med et omsøkt tap på 6651 dyr. Kalv utgjør 74,5 % av dette tapet.

Produksjon

Slakteuttaket i Nordland reinbeiteområdet har variert mellom henholdsvis 11,4 og 18,8 % og 11,4 og 29,4 % av det totale reintallet per 31.03, de siste 10 og 20 årene. Slakteuttaket for reindriftsåret 2023/2024 lå på 13,6 % av reintallet, tilsvarende 1895 rein. Dette er lavere enn snittet de siste 10 årene (15,6 %).

Om lag alle siidaandeler i Nordland reinbeiteområdet søker og får tildelt erstatning for rein tapt til fredet rovvilt. Dermed kan man si at samtlige siidaandeler er berørt av rovviltaktivitet og utsatt for rovvilttap. Det er imidlertid store variasjoner mellom distriktene i hvor stort omfanget er av rein som bli drept av fredet rovvilt. De siste 10 årene er det årlig erstattet mellom 2960 og 3464 rein til fredet rovvilt i Nordland reinbeiteområdet. Dette tilsvarer i snitt de siste 10 årene 13,5 % av det totale antall rein i Nordland. Andelen av det totale reintallet som ble erstattet for driftsåret 2023/2024 var 2,5 % høyere enn gjennomsnittet for perioden, med en samlet erstatning på 3363 rein. Dette utgjorde 50 % av det antallet rein som det ble søkt erstatning for i Nordland reinbeiteområdet.

Påvist og erstatta tap av sau og rein til fredet rovvilt

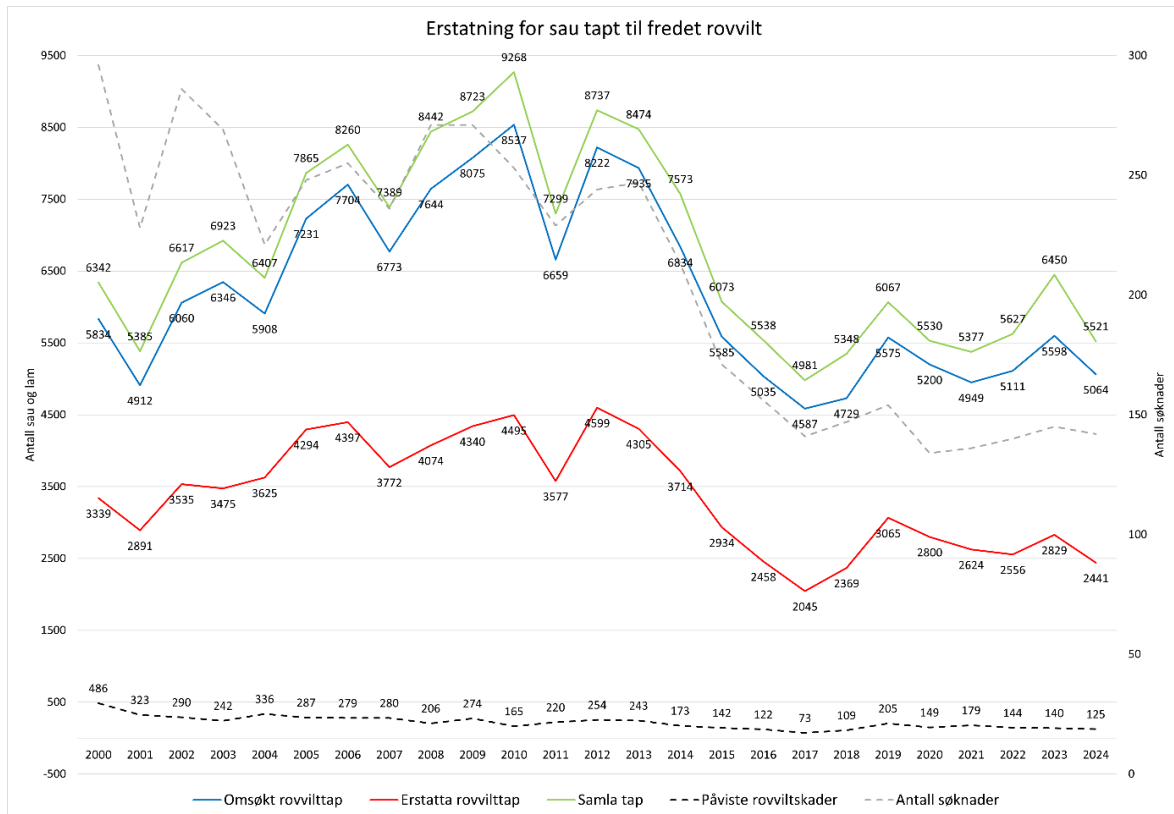
Sau

Totalt viser tall fra søknad om produksjonstilskudd at det i 2023 var om lag 830 besetninger med sau i Nordland, med omtrent 167 000 sau på utmarksbeite i 2023.

Det ble for beitesesongen 2023 søkt om erstatning for rovvilttap i 146 av disse besetningene, med et samlet erstatningskrav på 5598 sau og lam. Av disse ble det utbetalt erstatning for 2829 dyr (se figur nedenfor)

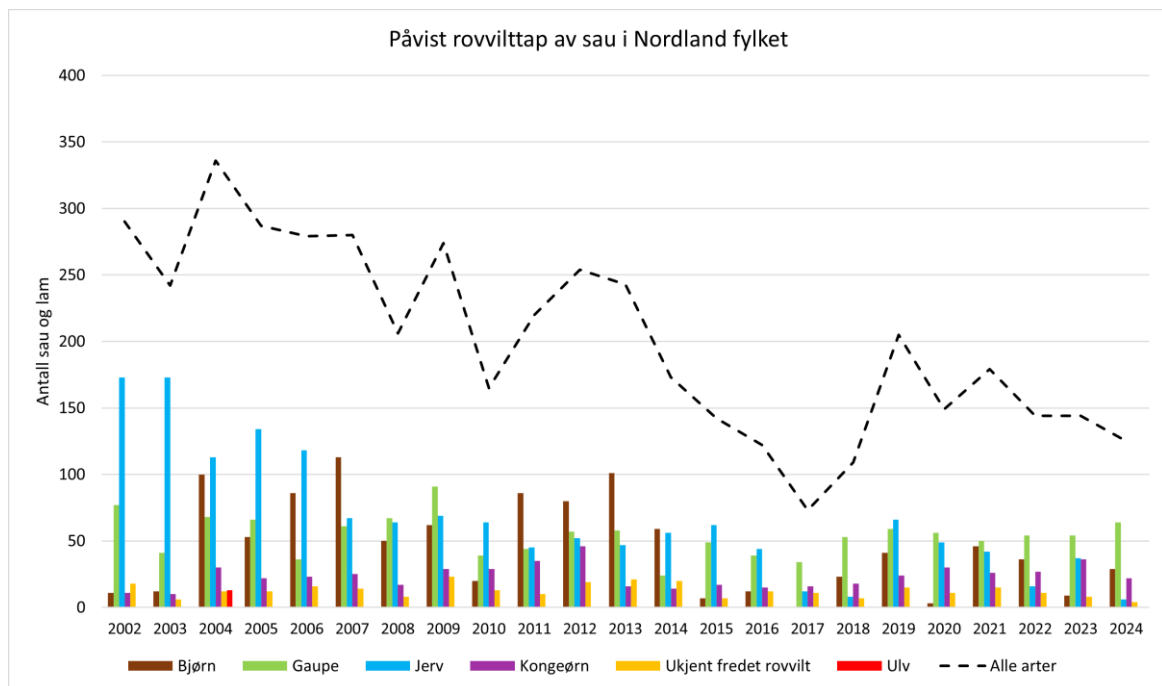
Sau og lam som inngår i erstatningssøknadene utgjør omtrent 17,5 % av sau og lam i fylket. Omsøkte og erstatta tap utgjør henholdsvis omtrent 3,3 % og 1,7 % av totalt antall dyr på utmarksbeite i fylket.

I 2024 ble det for beitesesongen søkt om erstatning for rovvilttap i 141 besetninger med et samlet erstatningskrav på 5064 sau og lam. En nedgang på rundt 500 dyr fra 2023. Av disse ble det utbetalt erstatning for 2441 dyr.

Oversikt over erstatningsoppgjøret for sau drept av fredet rovvilt i perioden 2000 – 2024. Samla tap, omsøkt tap og erstatta tap, samt påviste rovviltskader og antall søknader.

I 2024 ble det påvist (dokumentert/antatt) at fredet rovvilt var skadevolder på 125 sau og lam. Det er en nedgang på 15 dyr sammenlignet med 2023. Flest dyr var tapt til gaupe (64), etterfulgt av bjørn (29), kongeørn (22), jerv (6) og ukjent fredet rovvilt (4). Det er aldri tidligere registrert et lavere antall påviste skader forårsaket av jerv på sau i Nordland enn i 2024.

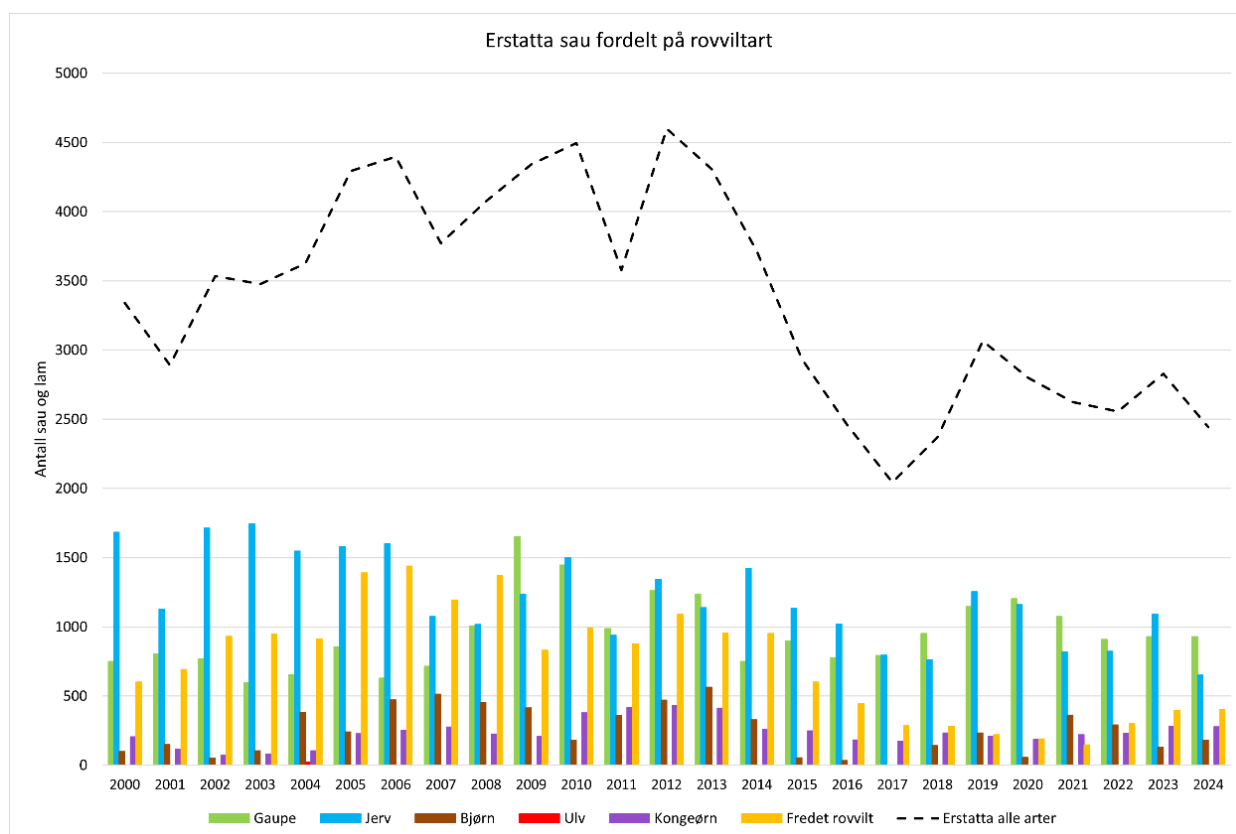

Påviste (dokumentert og antatt) rovviltskader fordelt på rovviltart (bjørn, gaupe, jerv, kongeørn, ukjent fredet rovvilt og ulv), samt alle arter på sau i Nordland fylke i perioden 2002 – 2024.

Det ytes også erstatning når det er sannsynlighetsovervekt for at tapene skyldes fredet rovvilt. Omfanget av sannsynliggjorte skader blir vurdert ved skjønn på bakgrunn av påviste rovviltskader, kunnskap om rovviltbestand, tapsforhold og opplysninger om besetningene. Ved erstatning for sannsynliggjorte rovviltskader skal også sannsynligheten for andre tapsårsaker vurderes.

Statsforvalteren vurderte at det var sannsynlighetsovervekt for at fredet rovvilt var tapsårsak for i overkant av 2300 sau og lam, i tillegg til de 125 påviste rovviltskadene. Det ble erstattet mest til gaupe (38 %). Dette er en økning fra 2023. Deretter ble det erstattet mest til jerv (27 %), en nokså stor nedgang fra 2023. Økningen i omsøkt og erstatta tap til jerv i 2023 var i stor grad knyttet til skadesituasjoner øst i Rana kommune.

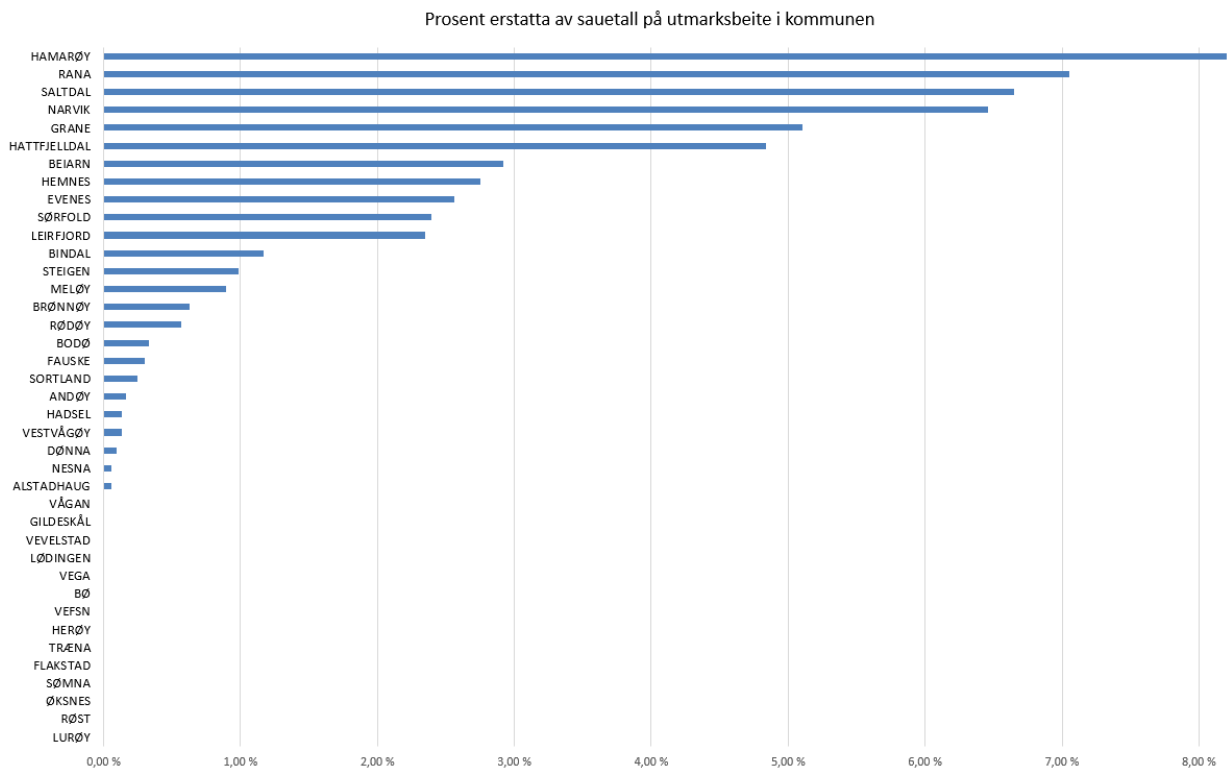
Omtrent 11 % ble erstattet til kongeørn i 2024, tilsvarende nivå som i 2023. Det ble erstattet ca. 7 % til bjørn, en økning på 2 % sammenlignet med 2023. Tap til bjørn er i hovedsak knyttet til skadesituasjoner hvor streifende hannbjørner kommer inn i beiteområder. Omtrent 16 % ble erstattet til fredet rovvilt. Det er ikke blitt erstattet tap til ulv siden 2004. I snitt utgjorde antall erstatta dyr omtrent 64 % av antall tapte dyr som maksimalt kunne erstattes, etter fradrag av normaltapp. Dette er en liten nedgang fra beitesesongen 2023. Det påviste rovvilttapet tilsvarer ca. 5 % av det erstatta tapet.

Oversikt over erstatta sau fordelt på rovviltartene gaupe, jerv, bjørn, ulv, kongeørn og fredet rovvilt, samt total erstatta for Nordland fylke.

Det er betydelige lokale forskjeller i omfanget av rovvilttap i fylket, hvor enkelte beitelag og enkeltbrukere har til dels svært store tap. Flest dyr ble erstatta i Hattfjelldal (539), Saltdal (250), Hemnes (238), Hamarøy (211) og Narvik (190).

I figuren under ser man de største prosentmessige tapene sett i forhold til samlet sauetall på utmarksbeite i kommunen i 2023. Tall er fra 2023 på bakgrunn av manglende tallgrunnlag for 2024 i forhold til totalt sauetall i utmark i 2024.

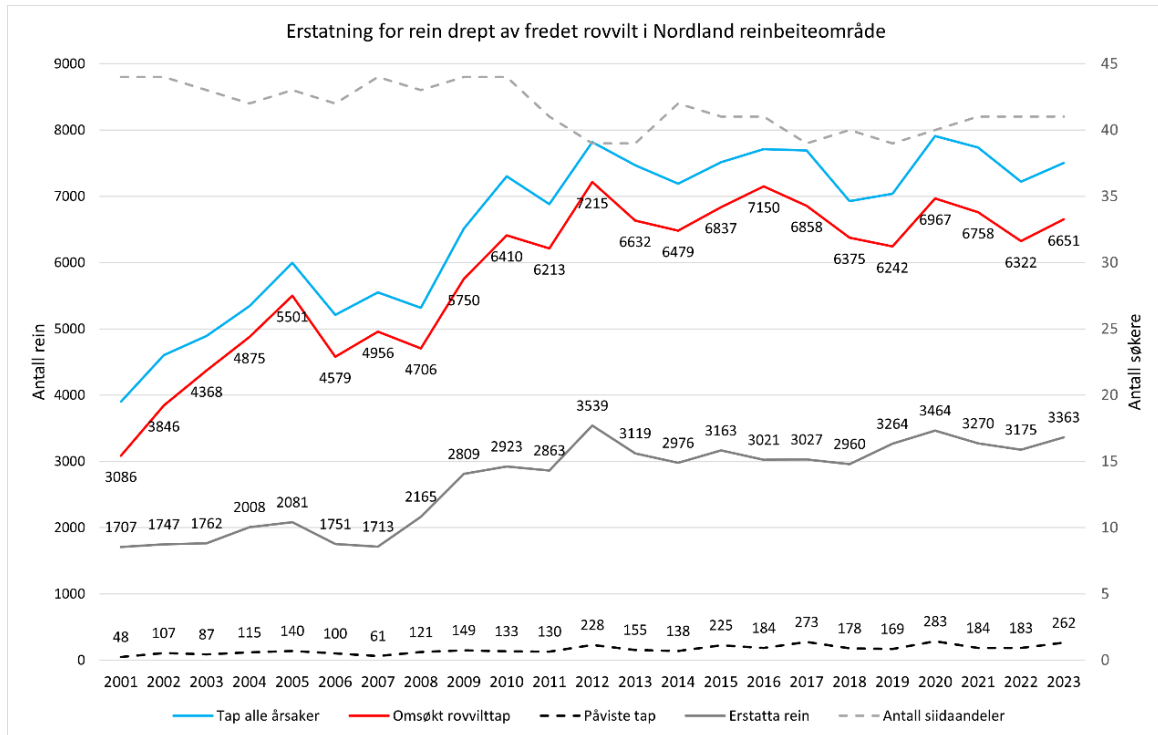
Prosentmessige erstatta rovvilttap i 2023 av samlet sauetall på utmarksbeite i ulike kommuner i Nordland fylke.

Rein

For reindriftsåret 2023/2024 søkte samtlige av siidaandelene om erstatning for rein drept av fredet rovvilt.

Statsforvalteren har utbetalt erstatning for 3363 rein tapt til fredet rovvilt for reindriftsåret 2023/2024, noe som utgjør ca. 50 % av det omsøkte tapet. Dette er en liten økning fra forrige reindriftsår.

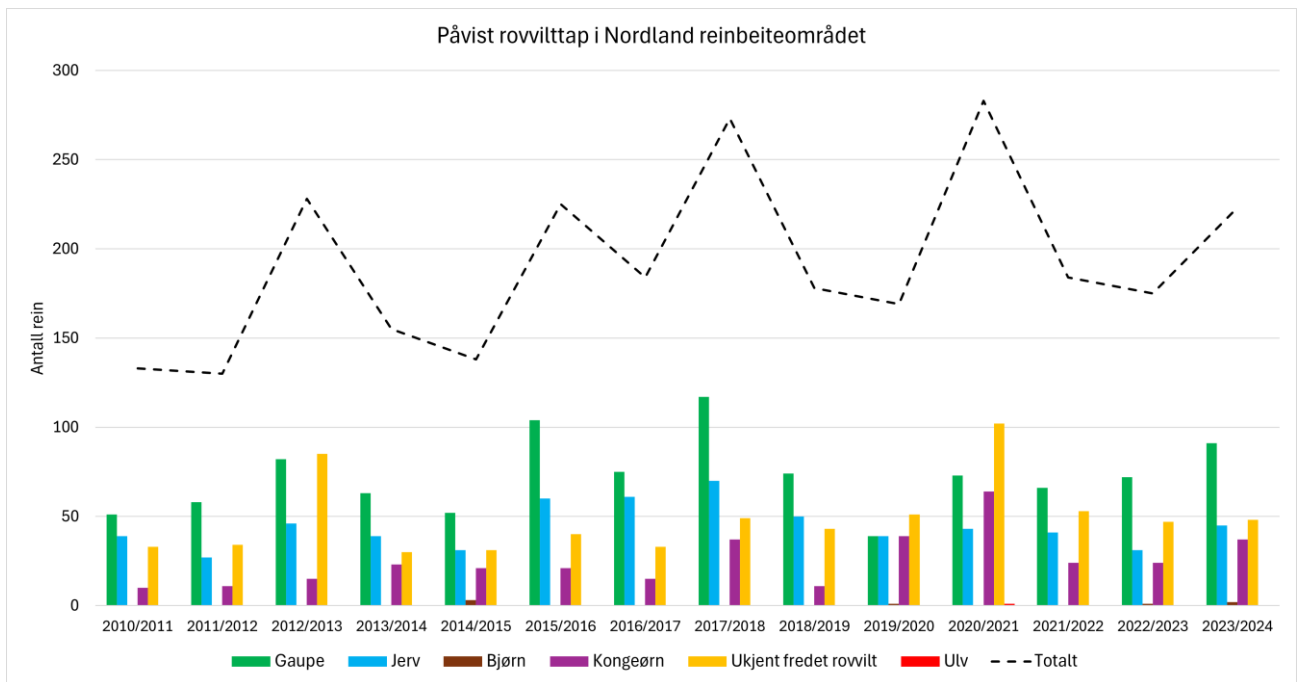
Omsøkt og erstatta tap utgjør henholdsvis omtrent 28 % og 14 % av totalt antall rein i Nordland reinbeiteområde.

Oversikt over erstatning for rein drept av fredet rovvilt i Nordland reinbeiteområdet i perioden 2001 – 2023 fordelt på tap alle årsaker, omsøkt rovvilttap, påvist tap, erstatta rein og antall siidaandeler.

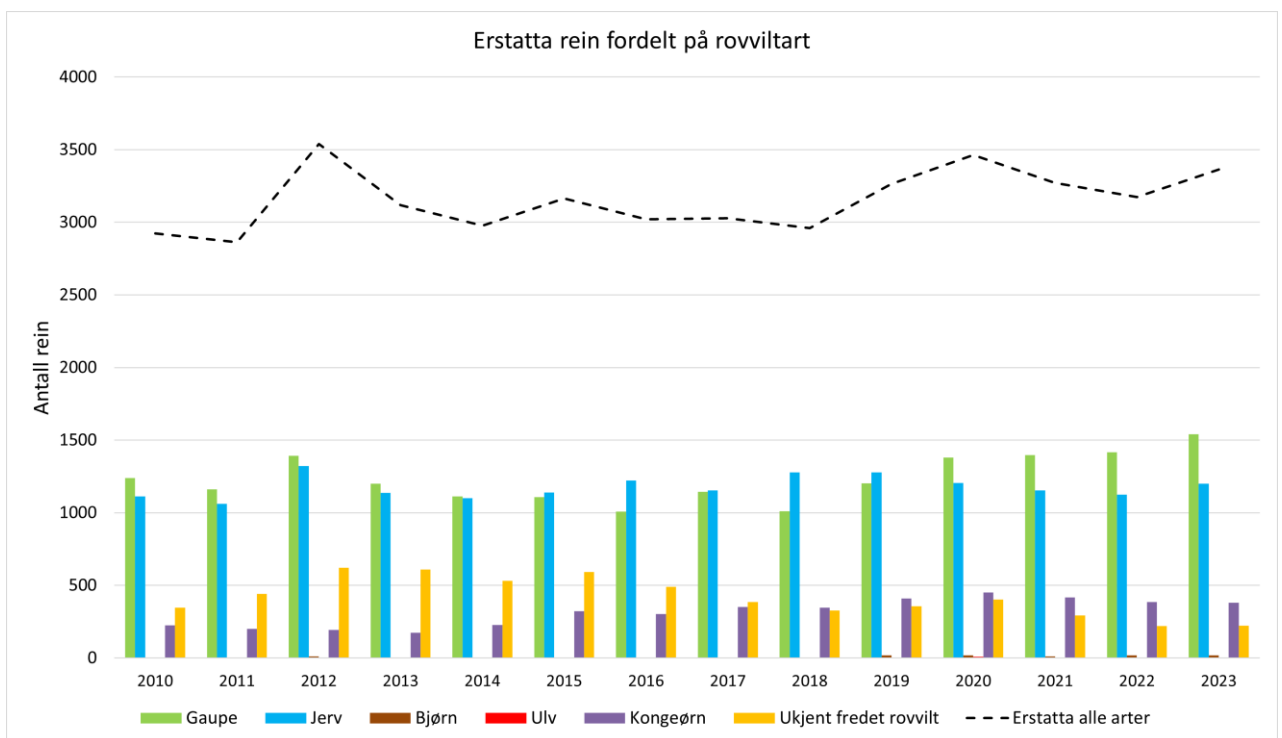
Omfanget av tap varierer betydelige mellom reinbeitedistriktene i Nordland. Omfanget av erstatta rovvilttap varierer også betydelig mellom reinbeitedistriktene og det erstattes klart flest rein i de største distriktene. Imidlertid er den prosentmessige uttellingen også dårligst blant disse. Selv om det blir erstattet et stort antall rein i disse distriktene, vurderer Statsforvalteren samtidig at blant annet kjent kunnskap om rovviltforekomst, utvikling i rovviltbestand og omfanget og utvikling i påviste rovviltskader, kun kan sannsynliggjøre at deler av det omsøkte tapet i distriktet er forårsaket av fredet rovvilt. I flere små og mellomstore distrikt med forholdsvis mye rovdyr registrert innenfor distriktets grense, erstattes en nokså stor andel av tapene som drept av fredet rovvilt. I snitt erstatter Statsforvalteren 50 % av det omsøkte tapet, med en variasjon fra 36 til 79 % mellom distriktene.

I løpet av reindriftsåret 2023/2024 ble det gjennom kadaverundersøkelse registrert 262 tilfeller hvor fredet rovvilt hadde drept eller skadet rein (dokumentert eller antatt) i Nordland fylke og de deler av Trøndelag fylke og Sverige hvor rein fra Nordland beiter. Dette er en økning på ca. 70 dyr fra forrige reindriftsår, og totalt utgjør dette ca. 7 % av den erstatta reinen. Blant de påviste rovviltskadene, var flest tatt av gaupe (112), etterfulgt av ukjent fredet rovvilt (58), jerv (49), kongeørn (41) og bjørn (2).

Påvist (dokumentert og antatt) rovvilt drept rein i Nordland fylke i reindriftsåret 2010/2011 – 2023/2024 fordelt på gaupe, jerv, bjørn, kongeørn, ukjent fredet rovvilt, ulv og totalt antall påviste.

Statsforvalteren fant det riktig å erstatte i overkant av 3100 rein drept av fredet rovvilt, i tillegg til de 263 dyrene som ble påvist tapt til fredet rovvilt for reindriftsåret 2023/2024. Flest rein ble erstattet til gaupe (46 %), deretter jerv (36%), kongeørn (11%) og ukjent fredet rovvilt (7%). Under 1 % ble erstattet til bjørn og ingen rein ble erstattet til ulv. For det resterende tapet, ble det vurdert at det ikke var større sannsynlighet for at tapene skyldtes fredet rovvilt, enn at de skyldtes andre tapsårsaker som ulykke og sykdom med mer.

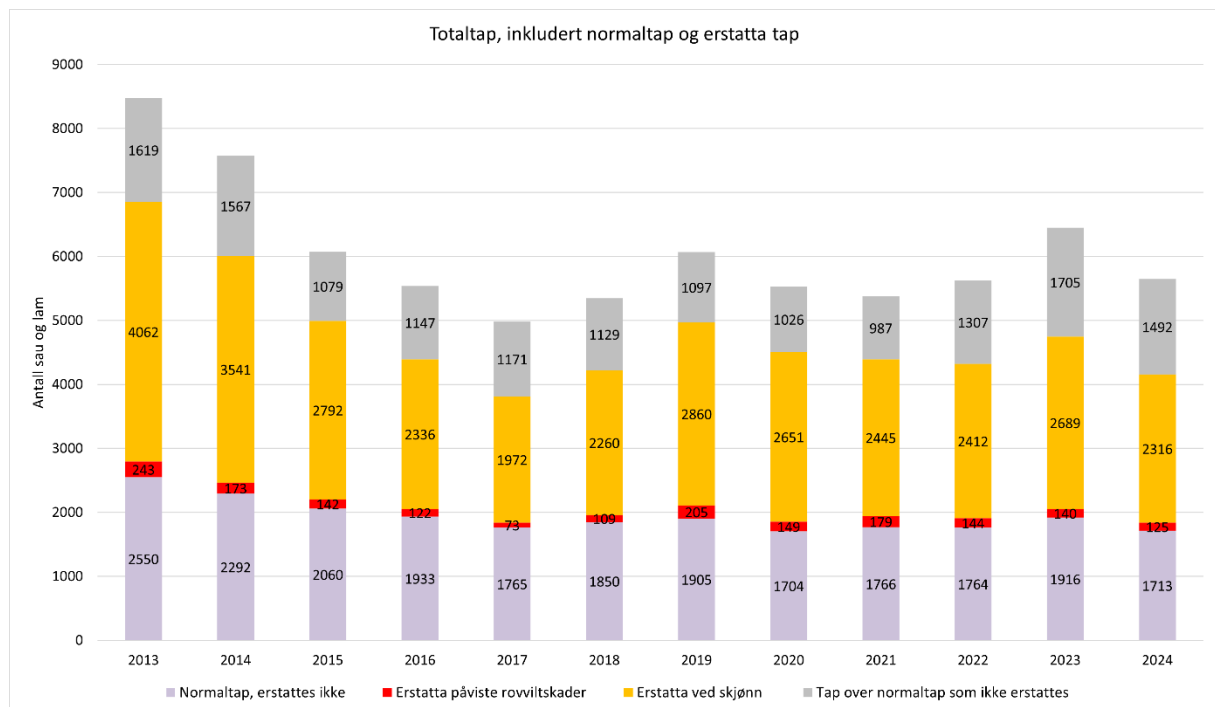
Erstatta rein fordelt på rovviltartene gaupe, jerv, bjørn, ulv, kongeørn og ukjent fredet rovvilt, samt det totale erstatta antallet rein i perioden 2010 – 2023.

Totaltap av sau og rein uavhengig av tapsårsak

Sau

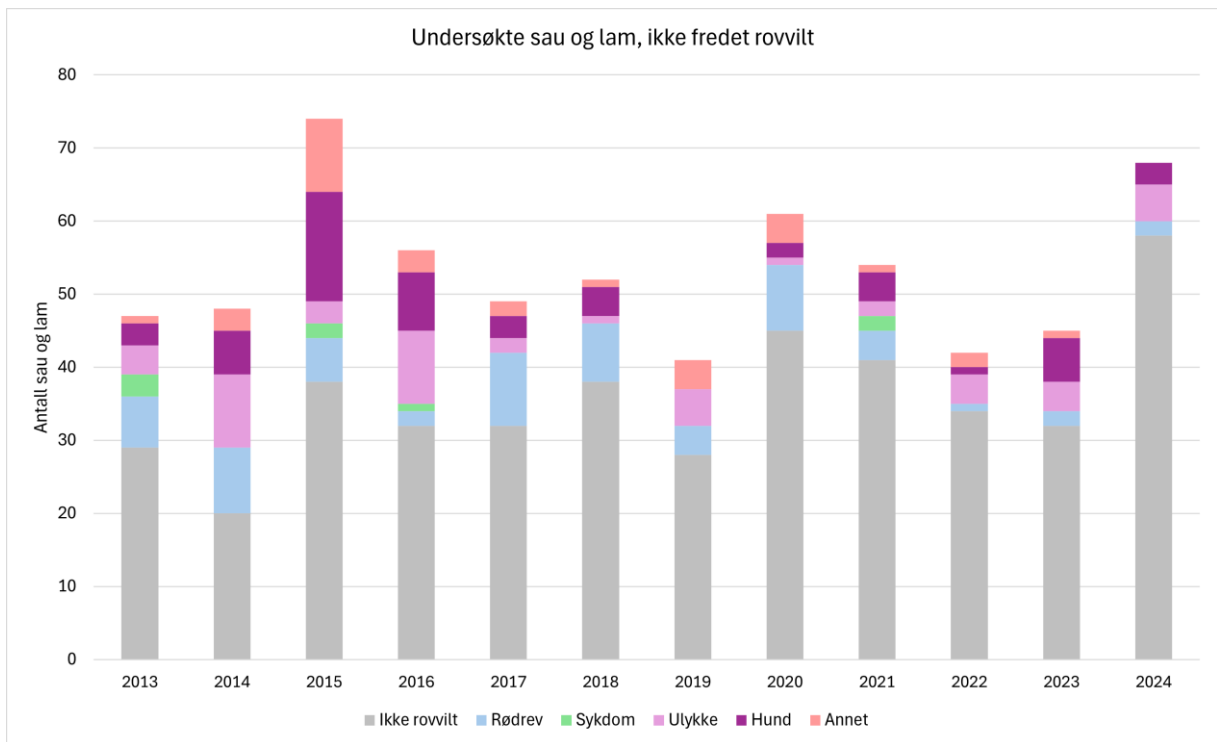
Normaltap er tap av husdyr som erfaringsmessig inntreffer i en besetning på utmarksbeite uten forekomst av fredet rovvilt. I Nordland fylke er det lagt til grunn et normaltap på 2 % på voksendyr og 5 % for lam, men enkelte besetninger, beiteområder eller kommuner har på bakgrunn av dokumentasjon over år enten et lavere eller høyere beregnet normaltap.

Når erstatningsmyndigheten saksbehandler søknader om erstatning for sau drept av fredet rovvilt der det omsøkte tapet er høyere enn normaltapet og/eller påvist rovvilttap, må myndigheten utøve en betydelig grad av skjønn i vurderingene av om tap skal erstattes og eventuelt i hvilket omfang. Det skal alltid gjøres fradrag for normaltap når vurderingene av øvrige omstendigheter er benyttet for å tilkjenne erstatning. Selv om normaltap er tap av husdyr som erfaringsmessig inntreffer i besetninger på utmark uten rovvilt, betyr dette likevel ikke at alt annet tap er tapt til fredet rovvilt. Svært ofte vil det være betydelige antall mulige tapsårsaker på utmarksbeite, og erstatningsmyndigheten må vurdere disse.

Totaltap basert på innkomne søknader om erstatning for sau tapt til fredet rovvilt i Nordland fordelt på normaltap, erstatta påviste rovviltskader, erstatta ved skjønn og tap over normaltap som ikke erstattes i perioden 2013-2024.

Kunnskapen om andre tapsårsaker er i mindre grad systematisert. Gjennom kadaverundersøkelser gjort av Statens naturoppsyn (SNO) blir det årlig påvist tap til andre årsaker enn fredet rovvilt. Blant de undersøkte kadavrene i 2024, ble det registrert totalt 68 sau og lam hvor dødsårsaken ikke kunne knyttes til fredet rovvilt, men for eksempel til ulykke, hund eller rev. Tap meldt inn til SNO gir kun et estimat, da det ikke er i SNO sin instruks å undersøke dyr der man ikke har mistanke om at fredet rovvilt er tapsårsak. Mange dyreeiere melder heller ikke inn tap der man antar at skadeårsak ikke er fredet rovvilt. Likevel er det et bilde på ulike tapsårsaker i utmark.

Tap av sau og lam som gjennom kadaverundersøkelse utført av Statens naturoppsyn ikke kan knyttes til fredet rovvilt i perioden 2013 – 2024. Tapet er fordelt på følgende tapsårsaker: ikke rovvilt, rødrev, sykdom, ulykke, hund og annet.

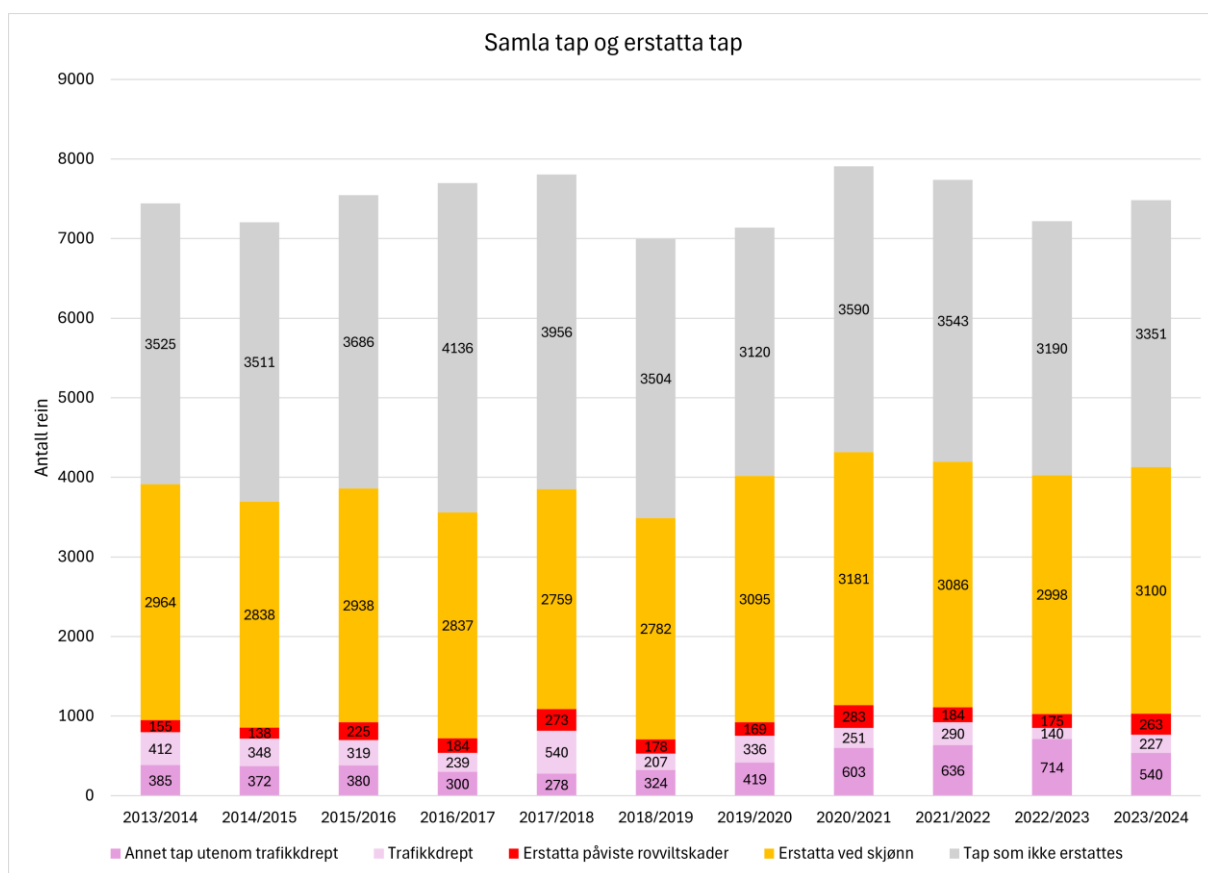
Det er også gjennomført flere tapsundersøkelser både i Nordland og andre steder i landet som viser at det er en rekke årsaker til at sau og lam dør på utmarksbeite. I enkelte områder var rovvilt den klart største årsaken, mens i andre områder var de dominerende tapsårsakene ulykke, rødrev og/eller sykdom.

For beitesesongen 2024 vurderte Statsforvalteren at det var sannsynlighetsovervekt for at rovvilt var tapsårsak for i overkant av 2300 sau og lam i tillegg til de påviste rovviltskadene. For det resterende tapet ble det vurdert at det ikke var større sannsynlighet for at tapene skyldes fredet rovvilt, enn at de skyldtes andre tapsårsaker som ulykke, sykdom og ikke erstatningsberettiget rovvilt.

Rein

Når erstatningsmyndigheten saksbehandler søknader om erstatning for rein drept av fredet rovvilt der det omsøkte tapet er høyere enn påvist rovvilttap, må myndigheten utøve en betydelig grad av skjønn i vurderingene av om tap skal erstattes og eventuelt i hvilket omfang. Det skal alltid gjøres fradrag for påregnelig tap til andre årsaker når vurderingene av øvrige omstendigheter er benyttet for å tilkjenne erstatning.

Erstatningsmyndigheten benytter en matematisk modell som beregner kalvetilgangen i siidaandelen. Andelen drektige simler tar utgangspunkt i antall simler ved fjorårets slutt og beregnes blant annet ved bruk av gjennomsnittlig slaktevekt på kalv året før. Videre legges det til grunn en naturlig dødelighet av kalv på 6 % i perioden fra kalving til merking for å beregne andel levedyktig kalv. Statsforvalteren mener at det også oppstår naturlig dødelighet av kalv i perioden fra merking til driftsårets slutt. Likeledes kan det også oppstå tap av voksendyr til andre årsaker. Svært ofte vil det være betydelige antall mulige tapsårsaker på utmarksbeite, som for eksempel sykdom, sult, klimatiske forhold, drukning, trafikk, tap til rev eller hund og så videre, og erstatningsmyndigheten må vurdere disse.

Oversikt over det oppgitte samla tapet ifølge «Melding om reindrift» og det påviste og erstatta rovvilttapet i perioden for reindriftsåret 2013/2014 – 2023/2024.

Kunnskapen om andre tapsårsaker er i mindre grad systematisert. Gjennom kadaverundersøkelser gjort av Statens naturoppsyn (SNO) blir det årlig påvist tap til andre årsaker enn fredet rovvilt. Det er også på rein gjennomført studier som viser til at det kan være flere årsaker til at rein dør på beite. Der også har fredet rovvilt vært en betydelig årsak til tap, men det ble også funnet en rekke andre tapsårsaker.

Av det totale antallet rein i Nordland reinbeiteområdet, ble det tapt ca. 1500 simler, ca. 550 okser og ca. 5300 kalv. Av det samla tapet ble ca. 92 % omsøkt som rovvilt drept, mens ca. 3 % ble oppgitt å være påkjørt av bil eller tog og ca. 6 % ble oppgitt å være tapt til andre årsaker enn trafikk og fredet rovvilt for eksempel ulykke, sykdom og annen kjent eller ukjent årsak.

For reindriftsåret 2023/2024 fant Statsforvalteren det riktig å erstatte 3363 rein tapt til fredet rovvilt, noe som utgjør ca. 50 % av det omsøkte tapet. For det resterende tapet ble det vurdert at det ikke var større sannsynlighet for at tapene skyldes fredet rovvilt, enn at de skyldtes andre tapsårsaker som ulykke, sykdom, sult, drukning, hund og ikke erstatningsberettiget rovvilt.

Døde rovdyr i regionen

I 2024 var det en avgang av seks gauper og 14 jerv i regionen. Avgangen skyldtes i hovedsak lisensfelling, skadefelling eller ekstraordinært uttak utført av SNO, men det var også noe tap til påkjørsel av bil/tog og infanticid.

Oversikt over døde rovdyr i regionen.

Art	Bakgrunn/årsak	Dødsdato	Alder	Kjønn	Kommune
Gaupe	Påkjørsel bil	18.12.2024	Voksen	Hunn	Sørfold
Jerv	Lisensfelling	19.11.2024	Voksen	Hann	Narvik
Jerv	Lisensfelling	17.11.2024	Voksen	Hann	Saltdal
Jerv	Lisensfelling	13.11.2024	Voksen	Hunn	Fauske
Jerv	Lisensfelling	17.10.2024	Voksen	Hunn	Vefsn
Gaupe	Påkjørsel bil	02.10.2024	Voksen	Hunn	Rana
Gaupe	Påkjørsel bil	16.09.2024	Voksen	Hunn	Narvik
Jerv	Påkjørsel bane	18.06.2024	Voksen	Hann	Grane
Jerv	Drept av annet dyr	18.04.2024	Unge	Hunn	Rana
Gaupe	Skadefelling	25.03.2024	Voksen	Hunn	Beiarn
Jerv	Oppdrag SNO	17.03.2024	Voksen	Hann	Rana
Jerv	Oppdrag SNO	17.03.2024	Voksen	Hann	Rana
Jerv	Oppdrag SNO	19.03.2024	Unge	Hann	Narvik
Jerv	Oppdrag SNO	19.03.2024	Voksen	Hunn	Narvik
Jerv	Oppdrag SNO	19.03.2024	Unge	Hunn	Narvik
Jerv	Oppdrag SNO	19.03.2024	Unge	Ukjent	Narvik
Gaupe	Skadefelling	18.02.2024	Voksen	Hunn	Saltdal
Jerv	Lisensfelling	25.01.2024	Voksen	Hann	Saltdal
Gaupe	Skadefelling	22.01.2024	Voksen	Hunn	Steigen
Jerv	Lisensfelling	11.01.2024	Voksen	Hann	Fauske

Kvoter for betinget skadefelling, lisensfelling og kvotejakt

Betinget skadefelling

Gaupe

Oversikt over kvote for betinget skadefelling av gaupe, vedtaksperioden, vedtaksmyndighet, antall belastede dyr, om kvotevedtaket ble påklaget, samt klageavgjørelsen.

Kvote	Vedtaksperiode	Vedtaksmyndighet	Antall belastede dyr	Påklaget	Klageavgjørelse
5	01.06.2024 – 15.02.2025	Miljødirektoratet	1	Ja	Under behandling
3	16.02.2024 – 31.05.2024	Miljødirektoratet	1	Ja	Opprettholdt
4	01.06.2023 – 15.02.2024	Miljødirektoratet	2	Ja	Opprettholdt

Jerv

Oversikt over kvote for betinget skadefelling av jerv, vedtaksperioden, vedtaksmyndighet, antall belastede dyr, om kvotevedtaket ble påklaget, samt klageavgjørelse.

Kvote	Vedtaksperiode	Vedtaksmyndighet	Antall belastede dyr	Påklaget	Klageavgjørelse
5	01.06.2024 – 15.02.2025	Rovviltnemnda i region 7	0	Ja	Opprettholdt
4	01.06.2023 – 15.02.2024	Rovviltnemnda i region 7	0	Ja	Opprettholdt

Bjørn

Oversikt over kvote for betinget skadefelling av bjørn, vedtaksperioden, vedtaksmyndighet, antall belastede dyr, om kvotevedtaket ble påklaget, samt klageavgjørelse.

Kvote	Vedtaksperiode	Vedtaksmyndighet	Antall belastede dyr	Påklaget	Klageavgjørelse
-------	----------------	------------------	----------------------	----------	-----------------

1	01.06.2024 – 15.02.2025	Rovviltnemnda i region 7	0	Ja	Opprettholdt, men tre ekstra vilkår for tillatelsen.
1	01.06.2023 – 15.02.2024	Rovviltnemnda i region 7	0	Ja	Opprettholdt, men tre ekstra vilkår for tillatelsen

Ulv

Oversikt over kvote for betinget skadefelling av ulv, vedtaksperiode, vedtaksmyndighet, antall belastede dyr, om kvotevedtaket ble påklaget, samt klageavgjørelse.

Kvote	Vedtaksperiode	Vedtaksmyndighet	Antall belastede dyr	Påklaget	Klageavgjørelse
2	01.06.2024 – 15.02.2025	Rovviltnemnda i region 7	0	Ja	Opprettholdt
8 (hele landet)	30.04.2024 – 31.05.2024	Miljødirektoratet	0 i Nordland	Ja	Opprettholdt
2	01.06.2023 – 15.02.2024	Rovviltnemnda i region 7	0	Ja	Opprettholdt

Lisensfelling

Jerv

Oversikt over kvote for lisensfelling av jerv, vedtaksperiode, vedtaksmyndighet, antall belastede dyr, om kvotevedtaket ble påklaget, samt klageavgjørelse.

Kvote	Vedtaksperiode	Vedtaksmyndighet	Antall belastede dyr	Påklaget	Klageavgjørelse
15 (10)*	20.08.2024 – 15.02.2025	Rovviltnemnda i region 7	7	Ja	Opprettholdt
15 (7)*	20.08.2023 – 15.02.2024	Rovviltnemnda i region 7	9	Ja	Opprettholdt

* (hunddyr)

Bjørn

Rovviltnemnda vedtok den 07.05.2024 at det ikke skulle være lisensfelling på brunbjørn i regionen. Vedtaket ble ikke påklaget.

Kvotejakt på gaupe

Kvote for 2024

Den 13. desember 2023 vedtok Miljødirektoratet en kvote på seks gauper, hvorav inntil to hunngauper med følgende fordeling av jaktområder: Narvik kommune (1), Fauske og Sørfold kommuner (1), Bodø sør for Saltenfjorden/Skjerstadfjorden og Saltdal kommuner (1), Rana og Hemnes kommuner (1) og Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner (1).

Den 26.12.2023 ble ei hunngaube påkjørt av bil i Saltdal. Videre ble ei hunngaube felt på skadefelling i Steigen kommune den 22.01.2024. Dermed ble kvota for hunngaupene fylt og det var ikke grunnlag for å åpne for kvotejakt den 1. februar 2024. Videre ble det felt to hunngauper på skadefelling den 18. februar og 25. mars i Saltdal og Beiarn kommuner.

Oversikt over kvote for jakt på gaupe, vedtaksperiode, vedtaksmyndighet, antall belastede dyr, om kvotevedtaket ble påklaget, samt klageavgjørelse.

Kvote	Vedtaksperiode	Vedtaksmyndighet	Avgang av gaupe	Påklaget	Klageavgjørelse
6 (2)*	01.02.2024 – 31.03.2024	Miljødirektoratet	4	Ja	Opprettholdt

* (hunddyr)

Kvote for 2025

Den 4. november 2024 vedtok Rovviltnemnda i region 7 – Nordland en kvote på 15 dyr, hvorav inntil seks hunddyr.

Kvota fordeles som følger:

- Kvotefri jakt i Lofoten og Vesterålen uavhengig av kvota.
- Øyer sør for Ofotfjorden – fri jakt inntil kvota for Nordland er fylt.
- Narvik nord for Skjomen og Evenes kommuner: 1
- Narvik sør for Skjomen: 1
- Hamarøy og Steigen kommuner: 1
- Sørfold kommune: 1
- Fauske kommune: 1
- Bodø sør for Saltenfjorden/Skjerstadvfjorden, Beiarn og Saltdal kommuner: 1
- Rana kommune: 1
- Leirfjord kommune: 1
- Hemnes kommune: 1
- Vefsn kommune: 1
- Grane kommune: 1
- Hattfjelldal kommune: 1
- Bindal kommune: 1
- Brønnøy, Sømna og Vevelstad kommuner: 1
- Ett fritt dyr kan fordeles av Statsforvalteren i Nordland til områder med særlige tapsutfordringer så lenge det gjenstår dyr på hunddyrkvota, tidligst 1. mars.

Følgende bestemmelser for kvota ble også vedtatt:

- For å begrense uttak av voksne hunddyr, er familiegrupper av gaupe som opptrer sammen unntatt tillatelsen fra jaktstart og frem til og med 28. februar. De tiltak som er mulig for å unngå felling av familiegrupper i denne perioden skal være iverksatt.
- Statsforvalteren kan utfra kunnskap om gaupebestanden og skadepotensialet, slå sammen jaktområder mot slutten av jakta.
- Annen irregulær avgang av gaupe skal belastes kvota. Dersom irregulær avgang skjer utenfor fellingsområder med kvote, eller der kvota fra før er fylt, avgjør Statsforvalteren hvilke fellingsområder som skal belastes.
- Dersom det felles gaupe på øyer sør for Rombaken, avgjør Statsforvalteren hvilke fellingsområder som skal belastes.

Kvota ble påklaget og Rovviltnemnda gjorde en forberedende klagebehandling som ble sendt til Klima- og Miljødepartementet den 29. november 2024.

Den 18. desember 2024 ble det påkjørt ei hunngaue i Sørfold kommune. Dermed er det ingen kvotejakt i Sørfold kommune og gjenstående jaktkvote er 14 dyr, hvorav inntil fem hunngauper.

Skadefelling av fredet rovvilt i regionen

Gaupe

Statsforvalteren i Nordland

Oversikt over søknader om skadefelling av gaupe, vedtaksdato, kommune, antall dyr tillatelsen gjaldt for og om det ble felt dyr, om vedtaket ble påklaget og klageavgjørelsen i perioden 01.01.2024 – 31.12.2024.

Vedtak	Vedtaksdato	Kommune	Antall dyr	Felling	Påklaget	Klageavgjørelse
Tillatelse	04.12.2024	Fauske og Sørfold	1	Nei	Ja	Under behandling
Tillatelse	26.11.2024	Fauske og Sørfold	1	Nei	Ja	Under behandling
Avslag	21.06.2024	Hamarøy			Nei	
Avslag	21.03.2024	Fauske, Sørfold			Nei	
Tillatelse	20.03.2024	Bodø, Beiarn, Saltdal	1	Ja	Ja	Opprettholdt
Avslag	15.03.2024	Hattfjelldal			Nei	
Avslag	13.03.2024	Fauske, Sørfold			Nei	
Tillatelse	04.03.2024	Hattfjelldal	1	Nei	Ja	Omgjort til avslag
Avslag	29.02.2024	Bindal			Ja	Opprettholdt
Avslag	29.02.2024	Vefsn, Grane			Nei	
Avslag	16.02.2024	Beiarn			Nei	
Tillatelse	15.02.2024	Saltdal	1	Ja	Ja	Opprettholdt
Tillatelse	18.01.2024	Steigen	1	Ja	Ja	Opprettholdt
Avslag	12.01.2024	Saltdal			Nei	

Miljødirektoratet

Miljødirektoratet har mottatt og behandlet to søknader om skadefelling av gaupe (familiegruppe), en fra Grane kommune og en fra Duokta reinbeitedistrikt i Fauske og Sørfold kommuner i 2024. Søknaden fra Grane ble [avslått](#) den 10.01.2024 og vedtaket ikke påklaget. Søknaden Duokta reinbeitedistrikt ble [avslått](#) den 26.11.2024.

Jerv

Statsforvalteren i Nordland

Statsforvalteren i Nordland ikke mottatt eller behandlet søknader om skadefelling av jerv i 2024.

Miljødirektoratet

Miljødirektoratet har behandlet flere søknader og vedtatt beslutninger om uttak av jerv i region 7 i 2024.

Oversikt over søknader/beslutninger om uttak av enkeltdyr eller jervehi, vedtaksdato, kommune, antall dyr tillatelsen gjaldt for og om det ble felt dyr, om vedtaket ble påklaget og klageavgjørelsen i perioden 01.01.2024 – 31.12.2024.

Vedtak/ Beslutning	dato	Kommune	Antall dyr	Felling	Påklaget	Klageavgjørelse
Avslag	30.05.2024	Rana			Nei	
Avslag	16.05.2024	Saltdal			Nei	
Avslag	16.05.2024	Vefsn			Nei	
Beslutning	08.03.2024	Narvik	4	Ja	Ikke klageadgang	
Beslutning	15.02.2024	Rana	2	Ja	Ikke klageadgang	
Beslutning	10.01.2024	Rana	2	Nei	Ikke klageadgang	

Bjørn

Statsforvalteren i Nordland

Statsforvalteren har i løpet av perioden for kvote for betinget skadefelling mottatt og behandlet fem søknader om skadefelling av bjørn i forbindelse med tap av sau til bjørn i beitesesongen 2024.

Oversikt over søknader om skadefelling av bjørn, vedtaksdato, kommune, antall dyr tillatelsen gjaldt for og om det ble felt dyr, om vedtaket ble påklaget og klageavgjørelsen i perioden 01.01.2024 – 31.12.2024.

Vedtak	Vedtaksdato	Kommune	Antall dyr	Felling	Påklaget	Klageavgjørelse
Avslag	30.08.2024	Saltdal			Ja	Opprettholdt
Avslag	24.08.2024	Grane			Ja	Opprettholdt
Avslag	01.08.2024	Grane			Ja	Opprettholdt
Avslag	24.07.2024	Grane			Nei	
Avslag	01.07.2024	Hattfjelldal			Ja	Opprettholdt

Miljødirektoratet

Miljødirektoratet har mottatt og behandla to søknader om uttak av bjørn i forkant av beitesesongen fra Grane og Hattfjelldal kommuner i region 7 i 2024.

Oversikt over søknader om uttak av bjørn, vedtaksdato, kommune, antall dyr tillatelsen gjaldt for og om det ble felt dyr, om vedtaket ble påklaget og klageavgjørelsen i perioden 01.01.2024 – 31.12.2024.

Vedtak	Vedtaksdato	Kommune	Antall dyr	Felling	Påklaget	Klageavgjørelse
Avslag	04.05.2024	Hattfjelldal			Nei	
Avslag	10.04.2024	Grane			Ja	Under behandling

Ulv og kongeørn

Statsforvalteren i Nordland har ikke mottatt eller behandlet søknader om skadefelling av ulv eller kongeørn i 2024.

Tapsforebyggende og konfliktdempende tiltak

Kapittel 1420.73 – Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak

Rovviltneemndas økonomiske ramme for 2024 var på 11 100 000,- til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Av disse var 1,1 million øremerket til tilrettelegging for framtidige skadefellingsoppdrag i regi av kommunene.

I november/desember 2023 fordelte Statsforvalteren ubrukte restmidler. Kr 1 484 471,- ble utbetalt til tiltak i reindriftsnæringa. Disse tas med i totalbudsjettet for 2024 da de i stor grad brukes til tiltak som pågår i 2024. Det betyr at samlet budsjett for 2024 var på kr 12 584 471,-. Samlet søknadssum for tiltak i 2024 var på over 25 millioner kroner. Dette innebærer en hard prioritering mellom ulike type tiltak.

Oversikt over de ulike tapsforebyggende og konfliktdependende tiltakene, fordelte restmidler i 2023, innkomne søknader 2024, budsjett for 2024, forbruk for 2024 og fordelte restmidler i 2024.

FKT, kap. 1420.71	Fordelte restmidler 2023	Søknader 2024	Budsjett 2024	Forbruk 2024	Fordelte restmidler 2024
Planlagte tiltak i sauenevinga					
Planlagt tidlig sanking		1 199 950,-		434 943,-	
Forsinka slipp på beite		341 170,-		134 760,-	
Flytting til annet beite		55 000,-			
Planlagt gjeting/utvida tilsyn		2 963 320,-		518 689,-	
Gjeterhund/vokterhund		11 380,-		281 631,-	
El-gjerde til rovviltsikring					
Beiting på inngjerdet areal		302 550,-			
Beredskapsareal					
Bruk av tekniske tiltak		195 000,-		141 631,-	
Andre tiltak		342 546,-		120 000,-	
Kadaverhundarbeid		120 000,-		120 000,-	
Elektronisk overvåking		5 361 791,-		1 694 527,-	
SUM sau		10 892 707,-	3 800 000,-	3 445 759,-	
Planlagte tiltak i reindriffta					
Flytting til annet beite	611 741,-	3 155 500,-		923 411,-	
Planlagt intensiv gjeting		1 183 000,-		531 780,-	
Kalving i gjerdet		244 262,-		109 411,-	
Føring av rein i perioder	870 000,-	4 993 033,-		1 500 583,-	
Bruk av tekniske tiltak				256 974,-	
Tidlig slakting		640 000,-		504 460,-	
Andre tiltak		1 226 000,-		182 735,-	
Kadaverhundarbeid					
Elektronisk overvåking		317 231,-		147 710,-	
SUM rein	1 484 471,-	11 939 026,-	5 700 000,-	4 157 094,-	1 025 000,-
Andre tapsforeb. tiltak					
Tilrettelegging kommunale skadefellingslag		1 303 821,-	Supplerende (inter)kommunale skadefellingslag. 1 100 000,-	900 879,-	
Felling/jakt					
FoU		212 250,-		190 000,-	
Diverse		215 000,-		72 250,-	200 000,-
SUM andre tapsforeb. tiltak		1 731 071,-	1 304 741,-	1 163 129,-	
Akutte tapsforeb. tiltak					
Skadefelling				282 957,-	
Sau - forsinka slipp					
Sau- tidlig sanking				49 844,-	
Sau - gjeting/utvida tilsyn				118 300,-	
Rein -				235 000,-	
SUM akutte tiltak			1 500 000,-	686 101,-	
Konfliktdependende tiltak					
SUM FKT	1 484 471,-	25 602 304,-	12 584 741,-	9 732 083,-	1 225 000,-

I forvaltningsplanen er det slått fast at FKT-midler skal prioriteres til tapsforebyggende tiltak i områder hvor det er mål om yngling av de ulike rovviltartene. Det er svært lite sau på beite i de prioriterte rovviltområdene for jerv og bjørn i Nordland. Det er også begrenset med sau i områder som grenser opp mot prioriterte områder for bjørn og jerv. Det er derfor mindre behov for FKT-midler til sauenevinga i disse områdene. Imidlertid er det flere reinbeitedistrikt som har viktige beiteområder innenfor prioriterte områder for jerv eller bjørn.

Utenfor rovdyrsonene skal tapsforebygging i utgangspunktet skje gjennom regulering av rovviltbestandene, og det skal i utgangspunktet ikke være nødvendig med tyngre

beitetilpasningstiltak. Med en arealdifferensiering som ikke er egnet for å ivareta de vedtatte regionale bestandsmålene for jerv og bjørn i Nordland, blir situasjonen mindre forutsigbar og forvaltningsplanen bidrar derfor i liten grad til en tydelig og målrettet bruk av FKT-midlene.

I og med at gaupebestanden skal forvaltes ut fra et byrdefordelingsprinsipp er det aktuelt å prioritere midler til alle områder hvor det kan oppstå tap til gaupe. Samtidig er det færre aktuelle tapsforebyggende tiltak mot tap til gaupe, enn for eksempel tiltak rettet mot tap til bjørn eller jerv.

Rovdyrenes arealbruk og vandringskapasitet tilsier at det kan oppstå tapssituasjoner utenfor rovdyrsonene. Spesielt med tanke på region 7 sin arealdifferensiering for jerv og bjørn i Nordland. Erfaring viser at skadefelling på barmark er svært utfordrende og det må derfor forventes at det kan oppstå situasjoner hvor man ikke lykkes med uttak av eventuelt skadevoldende rovvilt i prioriterte beiteområder. I lys av dette vurderer vi at det riktig å bruke FKT-midler utenfor rovviltsonene, særlig til tiltak som bidrar til bedre oversikt over beitedyr og økt mulighet til å oppdage rovvilttap.

I forvaltningsplanen er det lagt opp til en 50/50 fordeling av midlene mellom sauenæringa og reindrifta. De siste årene har vi prioritert mer midler til reindrifta, med en 40/60 fordeling. Begrunnelsen for dette er:

- Beitenæringas arealbruk i områder som er prioritert til jerv og bjørn tilsier at man bør prioritere midler til tiltak hos reieiere som har årtidsbeiter innenfor disse områdene.
- Ulik utvikling i tapsomfang i sauenæringa og reindrifta. I sauenæringa har både antall erstatningssøknader og antall sau og lam som omsøkes og erstattes som tapt til fredet rovvilt gått markert ned de siste årene. Rovvilttapene er relativt lave sett i forhold til tapshistorikken de siste 20 årene. Tall over tap og produksjon i reindrifta viser en svært krevende situasjon og utvikling med svært store kalvetap og liten produksjon. Gjennomsnittlig tilgang på kalv etter tap var i 2023/2024 på 40 %. Seks distrikt lå under gjennomsnittet.
- Selv om årsakene til den negative utviklingen i reindrifta kan være sammensatt og variere mellom de ulike distriktene, er det sannsynlig at fredet rovvilt er en viktig faktor over hele Nordland reinbeiteområdet.

I 2024 var samlet FKT-budsjett på kr 12 584 741,- (inkl. utbetalte restmidler i 2023). Av dette ble kr 9 490 468,- utbetalt til tiltak i sauenæringa og reindrifta, hvor 38 % gikk til tiltak i sauenæringa og 62 % gikk til tiltak i reindrifta. Dette inkluderer akuttmidler som ble tildelt løpende gjennom året fra felles budsjettpost.

Det ble utbetalt kr 1 225 000,- i restmidler i desember 2024 til tiltak i reindrifta vinteren 2024/2025, samt videreføring av prosjekt SCANDCAM. Disse inngår i budsjettet for 2025.

Kapittel 1420.21 - Tjenestekjøp

Nemnda mottok i 2024 kr 500 000,- til tjenestekjøp. Denne budsjettposten kan benyttes til tjenestekjøp og forskningsaktivitet som kan bidra til utvikling og iverksettelse av effektive forebyggende tiltak eller evaluering av effekter av igangsatte tiltak.

Oversikt over budsjettposten Tjenestekjøp og prosjekter/ordninger finansiert i 2024 fordelt på budsjett og forbruk.

Tjenestekjøp, kap. 1420.21	Budsjett	Forbruk
Bestandsregistrering av rovvilt, inkl. dusører.	200 000,-	164 766,-
Årlig reindriftsseminar i regi av Statsforvalteren i Nordland	50 000,-	44 643,-
Drift av kvotetelefon for kvotejakt og lisensfelling	2 000,-	
Videreføring av prosjekt SCANDKAM	200 000,-	200 000,-
Kartlegging av kongeørn på Bodøhalvøya, Statskog	30 000,-	35 280,-
Bjørnesporing i Sverige		5600,-
SUM	482 000,-	450 289,-

Forvaltningsplanen for region 7 – Nordland

Forvaltningsplanen til region 7 er til behandling i KLD på bakgrunn av at det ikke ble gjennomført endringer i planen i tråd med de signalene som ble gitt fra departementet angående soneinndelingen på bjørn og jerv, jf. brev av 2. juli 2018. Det vil bli gjennomført nødvendige endringer og nåværende og vedtatt plan vil gjelde inntil endringene i forvaltningsplanen er gjennomført.

Roviltnemnda påpeker at forvaltningsplanen er gjeldende slik den ble vedtatt inntil departementet sier noe annet. Dette betyr at de til nå vedtatte soneinndelingene for bjørn og jerv vil forbli uendret, med mindre departementet gjennomfører de varslede endringene. Nemnda har understreket viktigheten av en slik forutsigbarhet for å kunne sikre en balansert og effektiv forvaltning av rovvilt i regionen.

Annen informasjon

Prosjekter og ordninger finansiert gjennom FKT-midler og Tjenestekjøp

Region 7 har det siste året finansiert flere prosjekt som omhandler fredet rovvilt, samt en dusørordning, gjennom FKT-midlene.

Dusørordningen

Nasjonalt overvåkingsprogram skal sikre presise overvåkingsdata og gode bestandsoversikter for artene gaupe, jerv, brunbjørn, ulv og kongeørn.

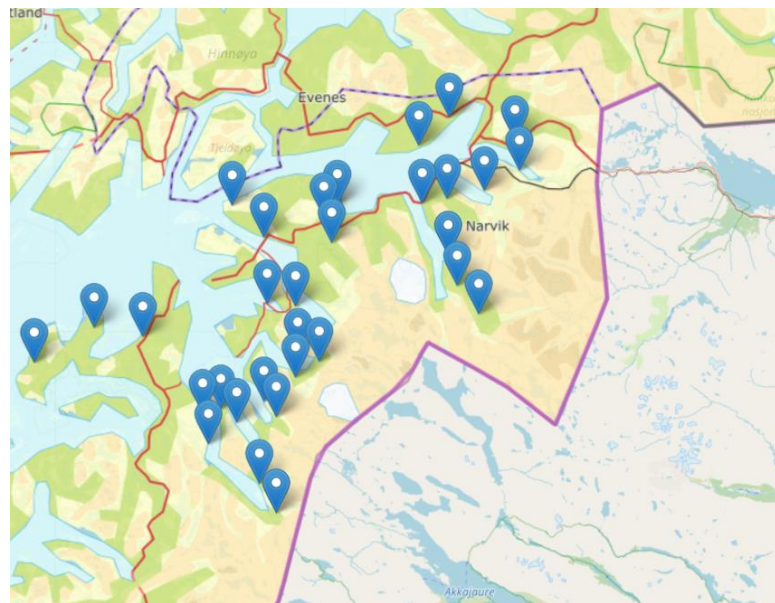
Bidrag fra publikum er viktig for overvåkingen av de store rovdyrene i Norge, og noen av de viktigste overvåkingsmetodene er sporing på snø og innsamling av hår og ekskrementer for DNA-analysering. For å bidra til at publikum skal melde inn rovviltobservasjoner og samle inn materiale for DNA-analysering har region 7 bestemt at følgende skal honoreres; observasjoner av familiegruppe av gaupe som SNO kan dokumentere, tips som kan lede til dokumentasjon av jerveynglinger som er ukjent fra forvaltningen, samt innsamling av skit/hårprøver av bjørn som kan identifiseres gjennom DNA-analyser.

Dersom man i løpet av registreringssesongen på gaupe (1. oktober til utgangen av februar) melder inn observasjoner av flere gauper i lag og denne blir dokumentert av SNO etter gjeldende instruks, honoreres dette med kr 3 000,-. For brunbjørn honoreres hver prøve (skit eller hår) der DNA viser at prøven stammer fra bjørn med kr 1 000,-. For jerv honoreres alle observasjoner eller tips som kan føre til funn av tise med valper eller hiplass, som ikke er kjent fra forvaltningen fra før, med kr 15 000,-.

I 2024 ble det utbetalt dusører for i overkant av 160 000,-.

SCANDCAM

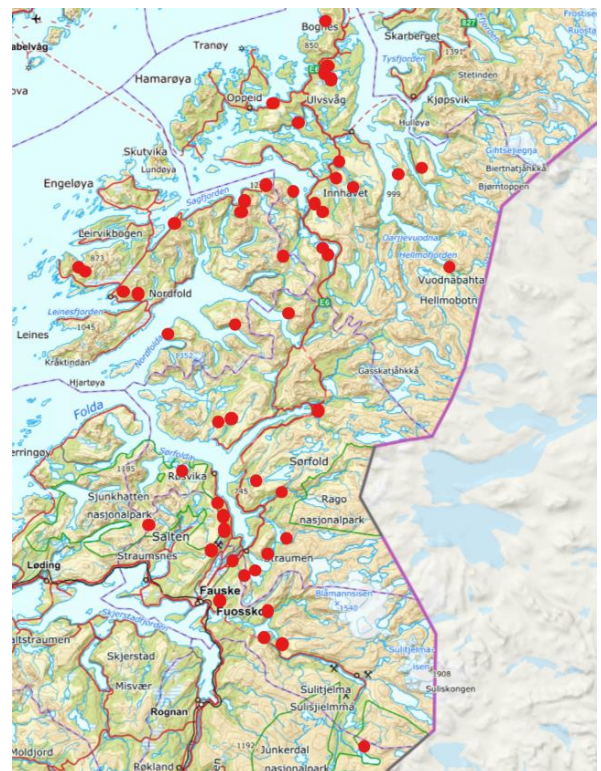
SCANDCAM er et prosjekt som basert på viltkameraer kan bidra med å kartlegge antall familiegrupper av gauper. Prosjektet har vært i drift i Sør-Norge i flere år, og det var også ønsket at prosjektet kunne supplere den snøbaserte overvåkinga av gaupe også i Nord-Norge. Sommeren 2023 ble det plassert ut 120 viltkameraer i samarbeid med lokalt mannskap som sjekker kameraene tre ganger per år. Involvering av lokale har utvilsomt en konfliktdempende virkning. Viltkamera kan supplere overvåkingen av familiegrupper av gaupe og andre store rovdyr i Nordland. Under ser man en oversikt over aktive viltkameraer gjennom prosjektet. På bakgrunn av viltkameraene er det meldt inn flere observasjoner av familiegrupper av gaupe som senere har blitt dokumentert av SNO.

Oversikt over utsatte og aktive viltkameraer i Nordland i forbindelse med SCANDAM prosjektet. Det er plassert ut 31 viltkameraer i Hamarøy, Narvik og Evenes kommuner.

Viltkameraprojektet – Fauske, Sørfold, Hamarøy og Steigen kommuner

Viltkameraprojektet er et samarbeid mellom beitenæringene (reindrift og sauenæringa), jegere, Fauske, Sørfold, Hamarøy og Steigen kommuner, samt forskere fra Nordlandsforskning og NIBIO. Prosjektet ble startet i 2020 og pågår fremdeles. Vinteren 2022/2023 ble prosjektet utvidet til også å gjelde Hamarøy og Steigen kommune. Prosjektet går ut på å kombinere lokalkunnskap og teknologi for økt kunnskapsgrunnlag og konfliktreduering ved å sette ut viltkameraer som kan bidra med bestandsovervåkingen av gaupe og andre store rovdyr og kombinere dette med erfaringsbasert kunnskap. Prosjektet har 57 viltkameraer som skal supplere bestandsovervåkingen av gaupe og andre store rovdyr. På bakgrunn av viltkameraene er det meldt inn flere observasjoner av familiegrupper av gaupe som senere har blitt dokumentert av SNO.

Oversikt over viltkameraer som inngår i viltkameraprojektet i Fauske, Sørfold, Hamarøy og Steigen kommuner.

Uerstattelig – stedlig og omreisende rovdyrformidling

Nordland nasjonalparksenter har i en årrekke hatt et stedlig og omreisende rovdyrformidlingstilbud tilpasset skoleklasser i Nordland med hovedfokus på store rovdyr og frykt- og konfliktdemping. I tillegg til formidlingen har de gjennom en prosess fornyet naturutstillingen på huset. Den nye

aktivitets- og læringsarenaen *Uerstattelig* implementerer naturelementene i et mer logisk og økologisk samspill, sammenlignet med den tidligere utstillingen.

Vurdering av egen måloppnåelse

Roviltnemnda i region 7 har uttrykt alvorlig bekymring over tap av beitedyr til fredet rovvilt. Nemnda er kritisk til den store belastningen beitenæringene i regionen står overfor, og mener at den todelte målsetningen, som er vedtatt av Stortinget, ikke blir fulgt av Departementet, Direktoratet og Statsforvalteren.

Tap av beitedyr til fredet rovvilt har vært en vedvarende utfordring i regionen. Roviltnemnda påpeker at til tross for ulike tiltak for å beskytte beitedyrene, fortsetter tapene å være betydelige. Dette har store økonomiske og psykiskbelastende konsekvenser for beitebrukerne.

Belastningen på beitenæringene i region 7 er stor. Roviltnemnda mener at de nåværende forvaltningstiltakene ikke er tilstrekkelige for å avhjelpe situasjonen. Dette har ført til økt frustrasjon og bekymring blant de som driver med beiting.

Stortinget har vedtatt en todelt målsetning som skal balansere hensynet til rovviltbestandene og beitenæringene. Roviltnemnda mener imidlertid at denne målsetningen ikke blir fulgt. Nemnda påpeker at det er nødvendig med en mer balansert tilnærming som tar bedre hensyn til beitenæringenes behov samtidig som rovviltbestandene ivaretas.

Roviltnemnda anbefaler at det iverksettes tiltak som kan redusere tapene av beitedyr til rovvilt. Dette kan inkludere forbedrede forebyggende tiltak, økt kompensasjon for tap, og en revisjon av bestandsmålene for å sikre en bedre balanse mellom beitenæringer og rovviltbestandene. Nemnda understreker viktigheten av en helhetlig tilnærming som inkluderer alle berørte parter i forvaltningen av rovvilt og beitedyr.